

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

IRÁRTEREK.

4-hasábos postán egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 937.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, szeptember 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: 72% pótdó.
- A honvédtüzérség költségei.
- A Duna-Tisza-csatorna ügye.
- Beszélgetés a király orvosával.
- Harrison herceg Budapesten.
- Munkásbehozatal Arad megyébe.
- Téli szeptemberben.
- Fabrics eszredes lugosi dandárparancsnok.
- A zárda ördöge.
- Egy utlevél története.
- A trónörökös álmái.
- Turchányi Olga életveszélyben.
- Darányi kontra Boros Jenő.
- Az A, B, C, premierje.
- Lopás a győri postán.
- Kémeji földbirtokos.
- Arad megye budgetje.
- Tárca: A novella. Írta: NIL.
- Csarnok: Atyafi-látogatás. Írta: Eötvös K.

72% pótdó.

Arad, szeptember 26.

A hármas bizottság mai ülése megálapította Arad város községi pótdóját 72 százalékban.

Ebben a numerusban benne van Arad városának szomorú fotografiája, lakosságának nehéz helyzete, vezetőinek felületessége és benne van jelenénél is sokkal vigasztalanabb jövőjének képe. Ez a numerus egy pusztuló város pusztuló lakosságának fátumát jelenti. Folyton növekvő, folyton ijesztőbb mérvben erősödő fátumát. Tavaly még csak 66 százalék pótdót fizetett e város adófizető közönsége,

s mégis már ekkor bebizonyosodott, hogy a helyzet ilyenmódon is a lakosság teljes anyagi romlására vezet. A közönség, mely csaknem egészen tehetetlenül állott ezzel a vagyona és zsebe ellen irányított nagyobb szabású merénylettel szemben, csak a fuss vagy fizess jelszóra támaszkodhatott. S bizony, sokan voltak, akik ingatlanjaik potom áron való elvesztegetésével menekültek az elviselhetetlen adóterhek elől.

Igy volt ez az elmúlt esztendőben. A bajok kézenfekvők voltak és jogosan várhattuk és várhatta mindenki azok szánálását.

De ugy látszik, teljesen gazda nélkül csináltuk a számadást. Legalább erről győz meg bennünket a hármas bizottság ma tartott ülése, mely keresztül húzott minden reménységünkön.

Mi, s velünk együtt a nagy közönség, azt reméltük, hogy végre-valahára megszűnik a pótdó folytonos emelkedése, s méltányosabb pótdóval fogják elejét venni a biztos vagyoni züllesztésnek, melybe városunk adófizetőit belekergetik a ballatlanul könyörtelen gazdálkodással.

Sajnos azonban, keservesen csalódtunk. A 66 százalék helyett kaptunk 72%-os pótdót, redukálás helyett 6%-os emelést.

Szívesen elismerjük, hogy a hármas bizottság mai ülésén olyan újabb terheket róttak a városra, melyek közül egyiket-másikat viselnünk kötelesség. Többé-kevésbé egzisztenciális kérdések voltak

azok, amik már régen orvoslást kívántak. Szó sincs tehát arról, hogy mi a hármas bizottság ma elfogadott ezen szükséges újabb tételeit kifogásolnók. Sőt helyesünk minden olyan megterhelést, amely akár szellemi, akár erkölcsi, vagy anyagi előrehaladást eredményez. Indokoltnak és szükségesnek találunk minden kiadással járó ujtást is, mert akarjuk és kívánjuk mi is városunk előbbrehaladását. De tiltakozunk az ellen, hogy a fejlődés teljesen az adófizető polgárság zsebére menjen, s hogy rendszerre válják mindent a lakossággal fizettetni meg!

Tagadhatatlan az az örvendetes tény, hogy Arad az utóbbi időkben nagy lépésekkel haladt előre. Minden lépés azonban óriási költségtöbblettel járt, s ezt a többletet mindig a polgárság fizette meg pótdó alakjában. A haladásnak, ismételjük, feltétlen hívei vagyunk, de a mindenkori anyagi áldozattal járó ujtás, bármennyire is szükséges és óhajtható az, csak egy esetben megengedhető. Abban az esetben, amelyre nálunk soha sem voltak tekintettel. Mert nálunk ujtottak, újabb és újabb terheket adtak a polgárság nyakába, anélkül, hogy az ezekkel járó kiadások fedezésére a jövedelmek szaporításán gondolkodtak volna. Már pedig a lakosság feltétlen érdeke és anyagi jóléte megkívánja, hogy ahol a város nem tud gondoskodni újabb jövedelmi forrásokról, ott ne is álljon elő újabb kiadásokkal. Ne különösen akkor, mikor a városnak egyetlen

A novella.

Írta: NIL.

Péterfalvi, a kitűnő író szórakozottan babrált egy sárga borítéku levéllel. Az elmosódó postabélyegzőt nem lehetett kibetűzni, az írás ismeretlen volt előtte. Éppen egy ósbudavári varieté előadásról tért haza s nem érzett hajlandóságot, hogy a levéllel foglalkozzék. Letette hát az ágya mellett álló asztalára s miután bevett egy késhegynyi angol szóbát, lefeküdt. Azonban különösképpen nem tudott elaludni; úgy érezte, mintha az ósbudavári macsicot az ő gyomrán lejtene valaki. Boszúságában fölcsavarta a villamos lámpot és kinyitotta a kezét a sárga boríték után. Ásítózva tépte föl, de már a l. véll láttára egy csöpp érdeklődés villant föl a szemében. Most már tudta, kitől jön, s nagyjából azt is elképzelte, amit tartalmaz. Péterfalvi ugyanis néhány héttel ezelőtt egy novella kéziratát kapta ugyanattól a kőztől, pár sornyi kedves kérészel, hogy mondjon róla kritikát. El sem olvasa, azaris tisztában volt vele, hogy a novellát fiatal leány írta, — a gömbölyű, apácás betűk bizonyos naiv üdösséget lehettek, — s az író mosolyogva gondolta végig az udvarias, semmitmondó frázisokat, sminkkel az ilyen kis hölgyek ambicióját szokta kielégíteni.

Különben, — határozta el, — miközben fölvette a frakkját és utolsót pillantott a tükörbe, — nincs kizárva, hogy a história tőr-

hető legyen. A pipiske-lányok fantáziája néha bizony lefőz minket is, stílust pedig ma már a felsőbb leányiskolából hoz magával mindenki.

Azulán megfélekedezett a kis novelláról, míg nem egy, a ma-hoz hasonló éjszakán, újra kézbevette. De, szerencsétlenségére, akkor éppen kifogyott a szódabikarbónája s a mai szelíd macsic akkor valószínűs dervistáncos szilajcdoit. Gyilkos hangulatban nézte át a kézirat finom vonású íveit és nem találta meg bennük sem azt a bizonyos üdösséget, még kevésbé a pipiskelányok vakmerő fantáziáját, sőt még a stílus is kétségbeesjtette.

— Ha ennek kitűnőt adtak a magyarból, föl kell akasztani a professzorát, — mormogta idegesen s a papírkosarába vágta a kéziratot. És nyomban megfirkantotta a lapjába szánt üzenetet a novella ismeretlen szerzőjének, — minden enyhítő frázis nélkül, — hat szóban a keserű pirulát: „Banális, elcsépett, unalmas és pongyola história”.

Most pedig a lejjárt szerző újra megszólalt.

— Négyoldalas szemrehányrs — gondolta Péterfalvi jókedvre hangolva és főtette a csipetlőt.

... Nyugtázom a kritikáját, — kezdődött a levél, — amelynek csak az utolsó negyede érint engem közvetlenül és az sem újság előttem, mert egykorl tanárom, az öreg Csámpor sohasem mulasztotta el t. diomra adni, hogy a nyelvérzékem tökéletesen korrumpált, a stílu-

som förtelmesen hanyag és hogy nekik köszönhelem a hárcasomat... Az öreg Csámpor ilyen alkalmakkor dühösen kikelt a divatos írók ellen is, akik a lipotvárosi vagy terézvárosi zsurok zsargonján fecsegnek össze badarságaikat ugynevezett társadalmi problémákról és pszichopatológiai esetekről. Szerinte ezek sz urak még hármast sem érdemelnének magyarból. A pongyolaság vádjával tehát megszólalt; a többi három, lássa, nem nekem szól: a históriát nem én találtam ki, maga az élet produkálta ugy. Én csak leírtam, természetesen pongyolán... Valamikor olvastam Goethe-t s azt képzeltem, hogy igaz ez a tanácsa: „markolj bele az életbe, mindenütt érdekes.” Goethe azonban van slendrián és nyilván ennek van igaza: az élet banális, elcsépett és unalmas. Mert hisz miről is van szó? Egy kisasszony a legjobb uton van, hogy grandiózus szerencsével fogjon férjet és hamarjában beeszeretet valakibe s s kedvéért elszakasztja a fényes pártit... De hiszen ön is asszisztált ennél a banális históriánál — már nem emlékszik rá?! Akkorban történt, amikor ön a Sasvár vendége gyanánt nyaralt a hegyek között és néhány napján kegyeskedett közénk, egyszerű fürdő-pullium közű is keveredni. Hálás szem, mily irigyen csudáló pillantások és gyöngéd, alázatosságukban is hódításra szánt mosolyok repültek ön felé, amint észrevetük a vilgeosdrapp béléssű grófi fogatot a fürdőpark kapujánál. A szép Bóniss Masa igazi batiztsodákat komponált ezekre a ritkaságos alkalmakra hogy me-

jövedelmi forrása az adófizető közönség, melyből folytonosan préselhetni vél egyre növekvő adóterheket. Mert az ilyen gondolkodás lelketlen és igaztalan, s az ilyen gazdálkodás felületes és könnyelmű. Elvégre a társas együttélés célja az egyén jólétének emelése, s amely társadalom ezt nem tudja elérni, az nem felel meg rendeltetésének. Ez a város pedig, mint társaság, teljesen megnyomorítja egyéneit, melyeknek pedig védelmére lenne hivatott.

Egyetlen reménységünk még a közgyűlésben van, amely ezt a 72%-os abszurd anomáliát redukálni fogja. Mi reméljük, hogy ott fog akadni szónok, aki rámutat ennek a visszás állapotnak a tartahatatlanságára, s meg fogja tudni győzni a közgyűlést a számok bizonyító erejével arról, hogy a pótdadókivetésben már régen átléptük azt a határt, amit a józan ész megengedett.

S bárki lesz is e szónok, bizonyos, hogy Arad város adófizető közönsége nevében, annak érdekében fog szólni, s mindnyájunk elismerésére tarthat majd érte számot. Mert az a gazdálkodás, amely ma a városnál folyik, s amelynek lehetetlen voltát fogja ez a szónok bebizonyítani, éppen annak a polgárságnak a testére, a véreire, a bőrére folyik, amely polgárságnak nincs lakbéré, nincs fizetés-emelése, de sőt drágasági pótléka sem. Pedig ez a polgárság ma-holnap éppen a mindenfelé uralkodó drágaság miatt fog tönkre menni, amely egyébként is hihetetlenül megnehezíti életét. S ráadásul jöjjön még ez a 72%-os pótdadó, — s akkor ennek a szegény, mindenfelől kiszípolozott, megrövidített, anyagi romlásba hajtott polgárságnak a sorsa teljesen meg lesz pecsételve.

Ezt vegye majd fontolóra a közgyűlés is és ha mindezt átgondolta teljes higgadtsággal, jóakarattal és előrelátással, nem hisszük, hogy a 72%-os pótdadó jóváhagyásával siettetni fogja polgárságunk pusztulását. Mert ez olyan bűn lenne, amit polgáraink sem nézhetnének ölbetett kezekkel!

A honvédtüzérség költségei.

Huszonhétmillió korona.

(Még az űszkel meglesz a reform.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

A honvédtüzérség felállítása — amint budapesti tudósítónk táviratozza, — most már *befejezett dolog*. Bécsből jelentik, hogy *Jekelfalussy* Lajos miniszter ma is hosszasan tanácskozott a hadügyminiszteriumban. Tegnapig *Bolgár* Ferenc államtitkár is Bécsben volt, azonban ma már visszatért Budapestre.

A honvédelmi miniszter úgy tervezi, hogy még ez ősz folyamán szervezi a honvédtüzérséget, de legkésőbb tavasszal már fungálnia kell az új katonai szervezetnek. Ma illetékes helyen kijelentik azt is, hogy az új tüzérség felszerelését magyar iparosokkal fogják ellátni, csak az ágyúcsöveket veszik át a közös hadseregtől, amit egyébként nyugodt lelkiismerettel megtehetnek; mert magyar ipar ezt úgy sem produkálja.

Egyik fővárosi lap a honvédtüzérség felállításával kapcsolatban a következő érdekes és fontos adatokat, — hogy úgy mondjuk, leleplezéseket hozza napvilágra:

A reformnak egész sereg olyan akadályai van, a mely nagyon kérdésessé teszi, hogy az a mai viszonyok között — számbavéve a mostani kormánypart utolsó három éves gazdasági és politikai romlásait — tényleg megoldható-e, s életbeléptetése valóban elodázhatatlan szükségességet képez-e? Hogy egyebet ne említsünk, példásul arról még szó sem esett a kormány táborában és ennek orgánumaiban, hogy mibe kerül a honvédtüzérség? Megmondjuk. Az eddigi tervek szerint *felszerelés címén huszonkét és fél millió s ezen felül évenként negyvenháromszázezer koronába*.

Egyik munkatársunknak módjában volt ma egy olyan államférfival beszélnie, a ki a honvédelmi kormány terveit teljesen jól ismerheti, s ez említette és pedig aktákra hivatkozva, az előbb említett két összeget. A beszélgetés során a kérdés más részletei is szóba kerültek, s az állásánál fogva is beavatott egyéniség a többek között ezeket mondotta:

— A honvédelmi miniszter az újítást akarja és pedig nem úgy, mint ezt az osztrák Landwehrről kedvezményezik, — hogy az egész Landwehr tüzérség csak egy különítménye a közös hadseregnek — hanem úgy, hogy a mi tüzérségünk *szervi része legyen* a magyar honvédségnek. Mi kell ehhez első sorban? Az illetékes tényezők hozzájárulása. De nagyon tévedne az, aki azt hinné, hogy a dolog első sorban pénz- és létszámkérdés lévén, csupán a törvényhozáson múlik. Mert a törvényhozás és a nyilvánosság elő addig nem is kerül a terv, a míg a korona teljes mértékben hozzá nem járult. A király esetleg változtatás nélkül hozzájárul, de lehet az is, hogy aggályai lesznek: a honvédség létszámának emelése helyes, azonban a honvédség és a közös hadsereg arányának fentartása nélkülözhetetlen dolog, ennél fogva *módot kell találni a közös hadsereg létszámának emelésére is*. Ez az aggály a korona részéről vagy az egész honvédtüzérségi tervezet gyökeres megvalósztatását vonná maga után, vagy pedig kockáztatná az egész politikai helyzet fentartását s egyszerűen megakadályozná a honvédség harmadik fejezetének létrehozását. A reformra vonatkozó törvényjavaslat az eddigi tervek szerint már az idei ősz során a parlament elé kerül. Most pedig az egész politika a két évi katonai szolgálat jegyében operál, holott a *tüzérségi szolgálat három évnél kevesebbre nem redukálható*. A védtörvény reformjának eddig megállapított irányelvei is fentartják a tüzérségre nézve a három esztendő. A honvédségi törvény pedig a honvédséghez közvetlenül besorozott ujoncokat két évi tényleges szolgálatra kötelezi. A honvédtüzérség életbeléptetése esetére tehát a törvénynek ezen a faldán részt kell ütni, mert a honvédtüzérség legénységi szolgálata se szállítható a három év alá. Módosítanunk kell a törvényt. Már most a mi a reform következtében előálló legénységi létszámemelését illeti, az jóval csekélyebb lesz, mint gondolják. Eddig a honvédség évenként tizenkétezeröttszáz ujoncot kapott, most ez a szám fölemelkedik *nem egészen tízenötezerre*. Az évi differencia tehát harmadfélezer főnyi se lesz. A költség pedig kétféle. Az első, a költségvetésileg rendkívüli kiadás, a batteriákra és általában a felszerelésre szolgál. Ez *huszonkét és fél millió korona*, ami négy részletben, négy egymásután következő évben lesz az állambud-

nél jobbat lássunk a gyöngyházfényű válnakból. Azt hiszem, a Bóniss Masa válla mely hatást lehetett őnre, mert a drappbélésű hintó mindnyakrabban tűnt föl a láthatáron. Végre már állandóan abbonált lovagja lett Masának s azon a klubestélyen amit Masának rendeztek, őn is elvállalt valami felolvasását. A közönség természetesen tombolva lelkesedett a nagy íróért és a hölgyek kigyót-békat összehordtak a Masa kacarságáról. Hogy őn miként vélekedett, azt persze nem tudhattuk pozitívan, de Szeinártól naponta friss ibolyacsokrok érkeztek a Masa címére s a grófi kertész is sűrűn lejött a Sasvárból, hogy Bónissék lakásában fő frissítse a virágállványokat. Mindent összevéve! Masát valamennyien az őn menyasszonyának tartottuk in spe; mindaddig, amíg az Anna-bál után kipattant a nagy meglepetés és őn hirtelen elutazott, be sem váva az öreg kegyelmes ut szalókociját.

Peterfalvi elfakuló arccal gyűrte össze a levelet.

— Infámis kis béka, — sziszegte dühösen vajjon ki lehet?

Idegesen kutatott az emlékei között, de hiába vette sorra valamennyi ismerősét arról az emlékeztető nyárról, nem bírt rájönni, hogy melyik ői lehetett ki ennyi impertinencia. Azt sem tudta, hogy volt-e analógia az a gyöngyházfényű novellá s az ő esete között, Bóniss Masával, mert alig emlékezett már a kis tákolmányra, amit voltaképpen el sem olvasott a laposon. Csak azt érezte, hogy az a levél most boszút

áll rajta s a fejébe hajja minden verét. Megint maga előtt látta Masát, azt a kacér szökecséget, akléri élete legnagyobb ostobaságát már-már hajlandó volt elkövetni. Egy szempillantásig meglát érezte azt az intenzív meleget, amit a gyöngyházfényű váln sugárzott ki, ha tánc közben néha hozzásimult. . . És az a lány föl tudta őt adni egy szimplix fráterért, valami körorvosért! Vajjon bo dog-e? Nem bánta-e meg a vásztását? És újra kisímitotta ismeretlen kintója levelét, hátha az hirt ad még tovább is Masáról.

. . . Az őn elutazását pereze különbözőképpen kommentálták, de azzal az egygyel mindenki tisztában volt, hogy össze kell függenie a Masa jegyváltásával. Rejnitz tábornokné aki nem kedvelte Bónissékát, azt mesélte, hogy őn egyszerűen megfu ott a nyilatkozat elől, miután az egész udvariás csak tréfa volt az őn részéről, pour passer le temps. . . Masa pedig deos eikeseredésében megcsipte az istenadja körorvos. Hanem ezt a verziót alaposan lecifolta a kis Rudi gróf! Tudniillik az őn sietős távozása után egy este újra megjelent a drappbélésű fogat a Sasvárból és a kis gróf beállított az étkezőbe, csöppet sem exkluzív módon, hanem egyenest a tiszték közé ült és bemutatta magát minden szép asszonynak. Azonul pedig egész nap a fűrdőben tanyázott. Ő világosította fel a tábor noknét, hogy őnnek nagyon komoly szándékai voltak Masával és hogy mennyire biztosnak érezte magát a szép lány felől. A kis gróf nagyon mulatságosan tudta előadni ezt a dolgot,

valamennyien sokat kacagunk, ámbár az asszonyok sajnálták őnt. De a Masa viselkedését még mindig nem tudták megérteni; valósággal tüntetett az ő vászonruhás doktorával. Bónissné maga is elsőhajtozta az alispánnénak, hogy praktikusabbnak gondolta a leányát, de hát ki hitte volna, hogy az a falusi Aeskulap egyáltalában veszedelmes lehet?!

Ilyenformán utólagosan azt is megállapíthatjuk, hogy a Masa a batisztesudákat s az ibolyacsokrokat nem az őn kedvéért viselte, hanem, hogy a szűkszavu doktort féltékenyen tegye. S a főnök imádó tán éppen tizenharmadszor ujrátarta őnnel a szupécárdást az Anna-bálon. Mert másnap déután karonfogvást jöttek a ténzenéhez, őn pedig a következő reggel elutazott.

Szívesen kijelentem, hogy egyetérttek a kritikájával ezt a históriát illetőleg és beismerem, hogy Goethe vén slendrián. Egyébként maradjam stb."

Ódalent már az első villamoskocsik csöngettek és Peterfalvi még mindig tehetetlenül bámult a ki-vi ágosodó ablakokra. Miután aludni ugysem tudott többé, fölkelte és bement a fűrdőszobájába. A hideg zuhany fölűdítette eler nyedt idegeit s öltözködés közben szánakozó pillantásokkal nézett az apró darabokra tépett levélre.

— A kis skorpió, — gondolta, — legalább nem fogja megtudni, hogy talált-e a marása . . .

getbe beállítandó. A felszerelés természetesen leg magyar gyártmány lesz, az ágyu azonban, illetőleg maga az ágyucső nem lehet az, mert az arsenál az ágyubronz előállításának titkait ki nem adhatja. A szerzés és fentartás átlag *négymillió háromszáz ezer koronát* igényel évenként. Ez természetesen nemcsak a legénység és a tisztikar fentartása szolgál.

Munkásbehozatal Aradmegyébe.

Miért drága a fa?

Misslerék garázdálkodnak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26

Még a váratlanul beállott hideg idő előtt felhangzott a közönség minden rétegében a jogos panasz, hogy a fűtőfa ára a tavalyihoz mérten óriási mértékben felszokott. Egy öl fát, mely tavaly 12 forintba került, az idén 15—16 forintot alul nem lehet megkapni. Ezek az állapotok itt, Aradon, ahol közvetlen közelben vannak a nagy fatermelő vidékek, különösen szokatlanok. Máshol azonban még rosszabb a helyzet s példának okáért Szegeden már a 18 forintos árat is elérték a kereskedők.

Ez az áremelkedés első pillanatra teljesen indokolatlannak tetszik a beavatatlannak előtt, de ha az okait kutatjuk: igen elszomorító jelenségekben bár, de megtaláljuk azokat. A tulmagas ár ugyan még így sincsen teljesen indokolva s a fakezteskedők két koronával olcsóbb áraknál még mindig megtalálnák a maguk hasznát, de a drágaság magyarázatát mindenestre megnyerjük az alábbiakban.

Az Aradhoz közelfekvő fatermelő vidéken a régebbi erdőket már majdnem teljesen kiirtották. A legtöbb helyen *újabb erdőrezések kihasználását* kellett megkezdeni. Ezzel együtt jár a legtöbb helyen a szállítási nehézségek megnövekedése. A drágább fuvar, avagy új iparvasutak építése annyi költséget emészt, hogy egy kisebb arányú áremelkedésre már ez is magyarázatul szolgálhat.

A főok azonban nem abban, hanem a *munkaviszonyokban rejlik*. Még ez előtt csak öt érvel is 1 korona 60 — 2 koronás napszámért bőven akadt munkás mindenfelé. Most 4—5 koronás napszám mellett sem lehet munkást kapni.

Aradmegye és Arad faszükségletét ugyanis a radnai és nagyhalmgyi járás, és a hunyadmegyei nagyobb erdőgazdaságok látták el. Az aradmegyei cégek azonban az idén inkább Budapest felé gravitáltak, mert az előnyös szállítási tételek mellett ott jóval kedvezőbb értékesítési viszonyok között adhatták el a fát. A hunyadmegyei határon és Hunyadmegyében fekvő erdőgazdaságok azonban nem élvezik ezeket a kedvező szállítási feltételeket s így inkább a Maroson való tutajozásra szorítkoznak. Noha a tutajozásnak az idő mindaddig kedvezett, a fa mégis drága, mert rosszak a munkaviszonyok.

Ennek főleg két oka van: a *nagyarányu kivándorlás, és a jó termés*. Míg eddig a románoklakta vidéken a kivándorlás alig észrevehető mértékben folyt, az idén egyszerre megindult az áradat. Különösen a nagyhalmgyi járásban és Hunyadmegye határára öltött veszedelmes mérvet ez a baj. A Missler F. cég ügynökei szemérmetlen pylltsággal folytatják a vidéken a kivándorlásra való csábítást. Noha a Hamburgon keresztül való kivándorlás tiltva

van, a cég ügynökei, akik *fejéért 10 koronát kapnak* egy-egy kivándorlóért, a legkisebb falvakat is bejárják és így szerzik meg áldozatokat, akiket vakító ígéretekkel előzetes szerződötéssel csalnak el házi tűzhelyüktől. A hatóságok tehetetlenek ezekkel az emberekkel szemben, akik hihetetlen mozgékonysággal és ravaszsággal tudnak kitérni a rajtacslipás elől. Annyi tény, hogy a fentebb említett vidéken az utolsó román paraszt is ismeri a Missler cég nevét s a kivándorlás feltételeit. Ideje volna, hogy a megye központi hatóságai a lehető legerélyesebben lépjenek fel a visszaélések ellen.

A jó termés annyiban befolyásolja a munkaviszonyokat, hogy a román paraszt, ha csak ki tud telelni abból, amit a földje hoz, nem áll munkába. A nagyobb erdőgazdaságok tehát részint ez okból, részint a kivándorlás miatt *ugyszólván teljesen munkás nélkül állanak*. Ahol eddig 150—200 fűrészes dolgozott, most alig van munkában ötven fűrészes. És munkást nem lehet kapni, noha nem szakmunkáról van szó, hanem minden szaképzetség nélkül végzetőről.

Ezek az állapotok arra indították a szóbanforgó erdőgazdaságok tulajdonosait, hogy a tél tartamára *Karinthiából hozassanak munkást*. Ertesüléseink szerint már legközelebb egy *kétszáz főből álló munkáscsoport indul utnak Aradmegye felé* s ezt nemsokára több is fogja követni.

Mindaz azonban nem segít a fa drágaságán. A tél elő a legrosszabb előjelekkel kell tekintenünk, mert noha a fakezteskedők kartelljéről szóló hír nem felel meg a valóságnak, a tűzifa ára előre láthatólag még emelkedni is fog.

A Duna—Tisza-csatorna ügye.

(Ankét a csongrádi betorkolat ügyében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

A Duna—Tisza-csatorna csongrádi betorkolása érdekében Csongrád-, Pest-, Békés-, Bihar- és Jásznagykunszolgok vármegyék, azonkívül Kecskemét, Hódmezővásárhely és Nagyvárad városok közöségének százötven tagu bizottsága ma délelőtt ankétot tartott Budapesten az új városháza nagytermében. Előnké Szappanos István országgyűlési képviselőt választották meg, az ügy előadója pedig Ciacricis Lajos dr. csongrádmegyei alispánt kérték föl, aki mindvégig feszült figyelem mellett ismertette az értekezlet célját és a kereskedelmi miniszterium tervezetét.

Az egész országot érdeklő ankétről az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Szappanos István előző megnyitójában üdvözölte az ankétot megjelenteket, majd Ciacricis Lajos előadó beható részletességgel ismertette az értekezlettel a megjelentőségű kérdést.

Azután megindult a vita. Hoch János utalt arra, hogy a kereskedelmi miniszter legutóbb kijelentette, hogy a csatorna-kérdést tisztán országos szempontból veszi tekintetbe. Ez mezőgazdaságilag, kereskedelmileg és iparilag így is helyes. Sokszor hallotta, hogy vajjon az ily nagy kiadással járó intézménynek pénzügyileg és általában gazdaságilag meglesze-e a kellő haszna. Utalt Baross Gábor zónarendszerére, amelyet kicsinyes, fiskális szempontból megakartak akadályozni, s ma az egész világon tanulmányozzák és mintául veszik. Most sem szabad kicsinyes szempontból elbírálni ezt a kérdést, hiszen itt arról van szó, hogy Nyugatot összekössék Kelettel s így gazdaságilag előmozdítsák nemcsak az Alföld, hanem az egész országnak az ügyét. Nekünk szem előtt kell tartanunk, hogy Magyarország nyers terményeit nyugat felé szállítják. Hosszasan fog-

lalkozott azután a kereskedelmi miniszterium tervezetével. Kijelentette, hogy helyesnek tartja azt és támogatja a javaslatot.

Ilyen irányban felszólaltak még Mezőffy Vilmos, Holló Lajos és Szivák Imre országgyűlési képviselők.

Egy negyven tagu bizottság kiküldése után az értekezlet véget ért.

Azután az ankétot résztvettek Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél tisztelegtek s innen Seterényi József államtitkár is mentek. Ugy a miniszter, mint az államtitkár szívesen fogadták a deputációt és ismételten hangsúlyozták a csatorna sürgős feladatát.

Harrison herceg Budapesten.

(A sevrőarcú princ botránnyáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Mar néhány hét óta meglehetősen feltűnést kelt a fővárosban egy kifogástalan megjelenésű ifju szerencsen. Londoni divat szerint öltözködik és több nyelvet beszél. Korára mindössze huszonkét esztendő. Névjegyet szívesen adogatja annak, akivel egy társaságba kerül, hogy az illető kellőképp respektálja. A vékony elefántcsont lapról tudjuk meg azután, hogy ő R. A. B. Harrison Princ Zbariából. Egy darabig a Continental fogadóban lakott, most azonban a Pannoniába költözött.

Pénze nem sok van a fekete lenségnek, mert a papája, aki a német protektorátus egy igen előkelő embere, csak annyit bocsájta konzulátus utján rendelkezésére, amennyiből az ifju princ a szó legpolgáriasabb értelmében megélhet. Nappal alszik Harrison herceg, mert ő csak az éjszaka gyönyöreire kíváncsi. Este felé rendszeren a József-köruton látható az egyetemi ifjuság egy néhány népszerű alakjával.

Nemrég a rendőrség is élenken érdeklődött utána, de miután a konzulátus igazolta a vig sötétbőrűt, hogy csakugyan herceg és van miből élnie, a hivatalos figyelem megszűnt irányában. Tegnap este a csendes szórakozásnak vége szakadt, még pedig egy óriási botránnyal. Egy jókedvű egyetemi polgár ugyanis sugva figyelmeztette a szomszédját, hogy a „sevrőarcu sevrőrenek” ne ugorjon be, mert nincs nála egy fillér sem. Ő hercegsége ezt meghallotta és különösen a sevrő szó miatt szörnyen megharagudott. Kijelentette, hogy ebben a kompániában nem marad és hogy jól lakott a magyar gavallériával. Holnap utazik Bécsbe. Együttal elefántcsontos névjegyet is visszakérte, mert szerinte ilyen bagázs nem érdemli meg a főuri kitüntetést. A bagázs szóra viszont a fehérek ugráltak fel és követelték a sértés visszavonását. De Princ Harrison kijelentette, hogy

— Tous ces messieurs sont bagage!

Az első pofon erre csattant, egyben mozgásba jöttek a sörös palecek is. Amde a szerencsen sem maradt tétlen és egy atléta természetű orvosnövendéket tájtéző dühvel csakhamar a levegőbe emelt. Ennyit aligha néztek ki a különben vékony dongájú feketéből, mert valamennyien meghökkentek. Az orvosnövendéken rövid néhány perc alatt nem volt se gallér, se nyakkendő.

A nagyszabásu botránynak végre is a vendégek szolidaritása vetett véget, akik egyesült erővel megragadták R. A. B. Princ Harrisont és kitették a körut sima aszfaltjára. A botránynak hír szerint folytatása lesz. Lovagias uton azonban semmiesetre sem, mert az egyetemi polgárok kijelentették, hogy a néger, ha herceg is, de nem lovag, vele hát nem mérkőznek.

Fabricius ezredes Iugosi dandárparancsnok.

Egy nevezetes előléptetés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 26.

Katonai körökben rendkívül érdekes személyváltozás híréből beszélnek. Hogy mily alaposággal, ma még nem lehet megállapítani, az ügyben szereplő személy neve azonban még így is, a kombináció alakjában is érdemessé teszi annak följegyzését.

Ez az érdekes személy *Fabricius Győző* honvédezered, a ki a parlament erőszakos fölmozgatása alkalmából Nyiri Sándor vezérőrnagy, mint királyi biztos parancsa folytán szuronyos honvédek élén a képviselőházba hatolt és ott az országgyűlést fölmozgató királyi kéziratot fölolvasta. Ez a Fabricius, az elterjedt hírek szerint, élére kerül annak a *honvéd-dandárnak*, a melyhez az *aradi* honvédszászlóalj is tartozik.

A *Iugosi* 46. honvédegyalogdandár parancsnoka, *Lőrinczy Dénes* vezérőrnagy, a mint a katonai körökben beszélnek, novemberben, esetleg májusban nyugalomba vonul. Utódja *Fabricius Győző* honvédezered lesz, a budapesti 1. sz. honvédegyalogezred parancsnoka.

Fabricius ezredes ezen előléptetésében, a mennyiben az tényné váltnék, sokan kétségtelenül a politikai ügyben való szereplésének jutalmát látnák, holott abban alig lenne rendkívüli. A honvéd-dandárok élére rendszerint ezredeseket szoktak ki nevezni; a kik csak néhány évi működés után kapják meg a vezérőrnagyi rangot. Nincs tehát kizárva, hogy Fabricius ezredes a dandárparancsnoki előléptetés sorrendjén van, s miután egyébként is kiváló katonának mondják, valószínű, hogy Nyiri vezérőrnagy parancsa nélkül is brigadéros lett volna.

Ha Fabricius csakugyan a *Iugosi* dandár élére kerül, s mint ilyen szemle-járatban néhanap Aradra jön, bizonyára nem közönséges érdeklődés kíséri a nevezetes katonát, a kit a magyar alkotmány körül való harcokban az emlékezetes erőszakos aktus közreműködőjévé tettek.

A zárda ördöge.

(Egy volt szerzetes regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 26.

Kincses Kolozsváron az unalmas órák előzése, nemkülönben a lélek nemesítése szempontjából *Új regénytár* címen könyvkiadóvállalat alakult. Az első regény mely piacra került: *A zárda ördöge* címet viselte és szerzője *Várossy Mihály*, kereskedelmi iskolai tanár volt szerzetespap. A tanár ur a termékenyebb írók közé tartozik, mert aránylag rövid idő alatt sikerült léte adnia mindama hét műnek, amelynek címe alább diszlik:

1. *A zárda ördöge,*
2. *A gyémántszáju kispap,*
3. *A szerelem vértanú,*
4. *Családok hőhéra,*
5. *Megátkozott ház,*
6. *Bukott angyal,*
7. *Vén pap kegyencnéje.*

A zárda ördöge-ben a tanár ur a szerelemről zengett egyet-mást, még pedig annyira egyértelműen, hogy ahány diák, cseléd lány és ör-

mestertől lefelé való katonája a városban csak volt, az mind a legnemesebb izgalommal várta a folytatásokat. A lapot, melyhez a regény mellékelve volt, kapkodták, mint annak idején a pusztában bolyongó zsidók a manát. A kiadó hálafelel szívvvel gratulált magának a kitűnő eszméért és egyre-másra serkentette a tanár urat, hogy űzze tovább a zárda ördögét. Es a tanár ur űzte . . . űzte . . . űzte, addig űzte, amíg a polgárságnak az a része, amely úgy az unalmas órák előzésére, mint a lélek nemesítésére nem találta alkalmasnak a zárda ördögének szerelmi idilljeit, gyermekel tulságos kiképzése ellen óvást téve — feljelentette a kiadót az ügyészségnél.

Az ügyészség egy darab *A zárda ördöge*-ből megállapította, hogy itt a szemérem elleni kihágásnak kétségtelen esetéről van szó és utasította a rendőrséget, hogy jelenjék meg a kiadóhivatalban és foglalja le a zárda összes ördögeit. A rendőrség a vett utasításhoz képest meg is jelent a kiadónál és a hivatalban talált ezerhatszáz zárda ördögét kiméletlenül lefoglalta.

A lefoglalás hírére lőn olyan kereslet, hogy a könyvekért, diákok, serdületlen hajadonok, szabó- és cselédlányok, valamint különböző fegyvernemhez tartozó hadfiak egész tekintélyes összegeket kínáltak, de az árusítók a rendőrség ellen mormogott átokkal a foguk között — kijelentették, hogy egyetlen egy darab zárda ördögével sem rendelkeznek.

Közben az ügyészség szemérem elleni kihágás címén megindította a hivatalos eljárást egy a könyv szerzője, mint a kiadó ellen. A diákok, serdületlen lányok, szabó- és cselédlányok, valamint a különböző fegyvernemekhez tartozó katonák most időgenből-kénytelenek beszerezni a lélek nemesítőül szolgáló és az unalmas órák előzésére kiválóan alkalmas műveket . . .

Beszélgetés a király orvosával.

(Elmaradt a király rendes sötéte.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 26

Az utóbbi időben a király egészségéről kedvezőtlen hírek vannak forgalomban. Sok szóbeszédre adott alkalmat ő felsége elmaradása a dalmáciai hadgyakorlatokról, s hogy mostanában már néhány napja nem végzi rendes sétáját a schönbrunni park sárguló bokrai között, s a schönbrunni kastélyban intézi el uralkodói teendőit, a kombinációk egész áradata indult meg az uralkodó egészségi állapota felől.

Egy ujságitró tegnap Bécsben meglátogatta *Kerzl* dr.-t, a király udvari orvosát s tőle kért adatokat a király állapotáról.

A kedves kis öreg ur nem nagyon szereti az intervjukat, mert nézete szerint indiszkréciónál jár és főképpen mert nem a nagy nyilvánosság elé való az a sok apróság, mely ő felsége személye körül végbemegy. Hanem aztán mégis csak beszélni kezdett.

— Semmi különös nincs abban, hogy ő felsége ebben a hűvös, nedves időben nem hagyja el a lakosztályát, a melyet reggelenként most már rendszeresen fűtenek. Nekem ma sincs több dolgom, mint közönségesen, pedig a felség nagyon ragaszkodik hozzám s minden legcsekélyebb gyengülkedéséről én értesülök először.

Néhány héttel ezelőtt ő felsége kissé meg volt hűlve, a mint azt tudja, de azóta az egészsége már teljesen helyreállott. Minden reg-

gel megjelenek előtte s naponta ugyanezt a választ kapom:

— Nichts Neues; fehit nichts!

Jó néhány esztendeje már, hogy a királynak egy ízben ischias-rohama volt s azóta, ha esős az idő, különösen ilyenkor, ősszel, nem hagyja el a szobáját s ez magyarázza meg azt is, hogy mostanában reggelente nem sétál.

A teendőit élénk kedvvel, az idegesség legcsekélyebb jele nélkül végzi a felség. Ma például reggel félhétkor már részt vett a kastély templomában megtartott misén és hét órakor már dolgozott. A délelőtt folyamán *Bolfras* tábornokot és *Pitreich* hadügyminisztert fogadta, azután pedig a trónörökös ő fenségét, a ki a dalmáciai hadgyakorlatokról tett — legalább egy órtosultem — jelentést. Általános kihallgatás egyelőre tudomásom szerint nem lesz és nem lesz jelen ő felsége a Deutschmeister-emlék letelezésén sem, azonban tisztán azon okból, mert másképpen diszponált. Hogy a megjelenése azért maradt el, mert déli vidékre kell utaznia, egyáltalában nem felel meg a valóságnak. Szó sincs róla, legalább eddig egyáltalán nem hallottam semmit. Igazán érdekes, az urak mindig előbb vélnek megmondni mindent, mint azok, a kiknek közük van a dologhoz, — érdekes . . . érdekes.

Ezzel a joviális öreg ur szívéliesen elbucszott s mosolyogva ismételtette távozás közben ő felsége szavait:

— Nichts Neues, nichts Neues . . .

Tél — szeptemberben.

(Jég, fagy, hóviharak mindenfelé.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

Szokatlanul hangzik ugyan ez a kijelentés szeptember havában, pedig valóság. Teljesen téliésre fordult az idő a mára virradó éjjelen. Hideg, csipős északi szél süvített egész napon át, s a hó is hullott sűrű pelyhekben. Még pedig nem csak úgy mutatóba, hanem egész komolyan nekilátott és esett három ízben is, hosszabb-rövidebb ideig. A hőmérséklet plusz 3 fokra szállott alá s a feltűrt galléros, piros arcú, didergő járókelők ugyancsak siettek haza a már befűtött szobákba.

A tél eszerint nagyon korán jelentkezett, s a mindenfelé nyíló virágok és még zöld faleveleken ugyancsak furcsa látványt nyújtottak a puha, csillogó hópelyhek. Mint mikor a sűrű, fekete fűrtökben előre hirdeti jövetelét egy-két ősz hajs-állal a közeledő öregkor. A szőlősgazdák azonban valószínűleg nem találják ilyen hangulatrakelőnek az idő váratlan téli fordulását, s nagyon is indokolt aggodalommal gondolnak szőlőikre, melyek még csaknem mindenütt a szüretelést várják.

A mai nap a szegény embereknek is megrontja az álmát, akik előtt most már jó ideig állandóan kísérteni fog a téli súlyos gondolata, a tűzelőfa kérdése. Szóval, bár még nyílnak mindenfelé a kerti virágok, a mai nap szomorú mementója volt a közelítő télnek.

Berzovai tudósítónk írja: Ma reggel Berzován éjjeli fagy volt, reggel 8 órakor pedig erős északi szél mellett havazni kezdett. A havazás kisebb megszakításokkal egész nap tartott. A déli időben oly sűrűn havazott, hogy a háztetők megfehéredtek. Estefelé a zöid erdők a hegyeken felvették a fehér köpenyt. — A hőmérséklet este 6 órakor + 8 fok Celsius.

De nemcsak Aradon és Aradmegyében köszöntött be időnek előtte a zord idő, az ország minden részéből havat jelez a táviró. Az erről szóló jelentések a következők:

Hajdu-Böszörményből jelentik: Ma reggel **sűrű hó** esett és az egész növényzetet hó takarja.

Oroszázról táviratozzák, hogy ott tegnap este 10 órától mintegy egy óráig tartó **erős hóvihar** volt.

Magyar Kanizsáról táviratozzák: Tegnap este 8 órától 9 óráig **jég és havasság** esett. Az idő nagyon hideg. Reggelre **fagy** volt.

Jászberényből táviratozzák, hogy ott tegnap estétől ma reggelig **folyton havazott**.

Cell Dömökről táviratozzák: **Pápán arasznyi magas hó** esett. A hőmérő hirtelen lesüllyedt.

Késmárkról táviratozzák: Tegnap itt erősen havazott és a földet vastag hóréteg borítja. Éjjel 4 fok hideg volt. A növényzet teljesen **elfagyott**. Ma is esik a hó.

Segesvárról táviratozzák: Az időjárás hirtelen nagyon hidegre fordult. A gazdák aggodnak a hideg által a szőlőkben okozható károk miatt.

Bacicáról táviratozzák: A folytonos esőzések után ma erősen havazik. A kö. el Ferencfalván a havasok egészen fehérek.

Mátészalkáról táviratozzák: Több heti hűvös esőzések után ma reggel órákig havazott.

Rózsahegyről jelentik: Tegnap egész nap **erős hóvihar** volt. A vidéket lábnyi magasságú hó fedi.

Sopronból táviratozzák: Az éjjel hosszabb időn át esett a hó. Reggelre mindent **több centiméternyi hó** borított.

Körmöcbányáról táviratozzák: Tegnap este és az éjjel erősen havazott. A környékbeli hegyeket hó borítja. A hőmérséklet 0 Celsiusra szállott alá.

MULATSÁGOK

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egylete október hó 7-én vasárnap az ipartestület ter-
melben hangverseny és tánccal egybekötött zártkörű megnyitó ünnepélyt rendez. Belépő díj személyenként 1 kor., közép karzat 50 fill., oldali karzat 40 fillér.

Műsor: Nyitány Magyar hadsereg induló. Előadja: Gyurkovics András zenekara. Elnöki megnyitó. Tartja Schaffer József egyesületi elnök. Az ősz. Kö temény, Abrányi Emiltó. Szavalja: Vendelly Dezsó Kuruc nóták Előadja: Gyurkovics András zenekara. Lokomotív. Kötemény, Csizmadia Sándortól. Szavalja: Schullik Kálmán. Enekszám. Előadja: ** Aszfaltbetyár. Monológ, írta: Faragó Rezső. Előadja: Vankó Ferenc. Ocskay szerénád Előadja: Gyurkovics András zenekara. Kötemény, Csizmadia Sándortól. Szavalja: Amster József. Enekszám. Előadja: Faludi Károly, az aradi színház tagja. Zárzó. Ezután az új egyesület helyiségének megtekintése, majd reggelig tartó tánc következik.

Egy utlevél története.

(Deutsch Izidor utazni akar.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Deutsch Izidor: van-e, ki a nevet nem ismeri? Az aradi órásk és ékszerészek személfénye ő, akinek érdemeiről annyi méltányoló és elismerő híradás jelent már meg a lap hasábjain. Deutsch Izidor azonban nem büszke az elért sikerekre. Az ő természete nem veszi be az ilyenfajta ünnepeztetést és ez az oka, hogy nemes szerénységgel földre akar vonulni a nagyvilág zajától. Valamint az ibolyát a sötétben is elárulja az illata, azonképen ő is elrejtözve akar élni, abban a hitben, hogy nagy tettel amugy is foglalkoztatni fogják a közvéleményt.

Ez a nemes szerénység arra indította Deutsch Izidort, hogy közvetlenül az Aradi Közlönyben megjelent leleplezések után **külföldre szóló utlevél kiadása** iránt forduljon a budapesti államrendőrséghez. Hogy miért a budapestihez és miért nem az aradihoz, annak diskkrét okai

vannak. Az aradi rendőrség feszült viszonyban áll Deutch Izidorról. Az utlevél-kérésben mindössze az volt a különbség, hogy a kérvényben Deutsch 43 évesnek volt feltüntetve, ami legalább is túlzásnak mondható, mert nagynevű hazánkfia még a 35 ön sincsen túl.

A budapesti rendőrség igen jól tudja, hogy a külföldi tanulmányutak igen hasznosak a honi ipar szempontjából, de viszont azt is tudja, hogy példának okáért Hamburgból Amerikába lehet utazni. Miuán pedig törvény szerint külföldi utlevélet csak az kaphat, aki ellen bűnvádi eljárás nincsen folyamatban: a budapesti rendőrség áttette Deutsch Izidor kérvényét az aradihoz, azt kérdezvén, hogy vajon kiadható-e a kért utlevél.

A fővárosi átirat kissé zavarba hozta a rendőrséget, mert a 43 évről szóló életkorbevallás miatt nem lehetett azonnal megállapítani, vajjon az utlevélkérő Deutsch Izidor aradi órásk és ékszerész azonos-e a népszerű tanúgyár tulajdonossal. Miuán azonban kétségen kívül megállapítható volt, hogy ilyen nevű órásk és ékszerész csak egy van Aradon, a rendőrség áttette az iratokat az ügyészséghez, kérdezvén, hogy vajjon az utlevél kiadható-e.

Az ügyészség abban a hitben, hogy örök kár lenne Aradra nézve, ha kénytelen lenne egy ilyen nagy fiát elveszíteni, egyszerűen egy jelentést csatolt a kérvényhez, **feltüntetvén ebben ama isten tudja hány bűnügyet**, amely Deutsch Izidor ellen folyamatban van. Ezzel visszaküldte az iratokat az aradi rendőrségnek, amely viszont a fővárosinak expedálta azokat, s az véleményének adván kifejezést, hogy **az utlevél kiadása nem eszközölhető**.

Deutsch Izidor tehát, — hála az égnek, — Aradon marad, holott a szíves marasztalást tudvalevőleg nem kell mindig komolyan venni. Sőt Deutsch Izidor pöröl is. Nemsokára tehát a törvényszék előtt lesz alkalmunk megbizonyítani, hogy amit róla írunk, az mind igaz, sőt annál még sokkal több az igaz. Azt azonban készséggel elismerjük, hogy Deutsch Izidor bátor fiú. Mert ő pöröl.

A trónörökös álmái.

A Gesamtmonarkia megalakítása.

(Kacsa-e, vagy igazság?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

Ferenc Ferdinánd trónörököséről mindjárt első szereplése idején azt híresztelték, hogy klerikális érzelmű és hogy a magyarok különválasztási törekvéseivel éppen nem rokonszenvez. Azóta ezek a híresztelések gyakran láttak napvilágot a különböző napilapokban. Most egy bécsi lap, a „Sonn- und Montagszeitung” valósággal szenzációs leleplezéseket közöl a trónörökös jövődöntő terveiről. A nevezett lap nem mondja meg, hogy értesüléseit milyen forrásból kapta, mi pedig csak egyszerűen reprodukáljuk a közlemény néhány passzusát, melyek bizonyosan nagy érdeklődésre tarthatnak számot.

Ferenc Ferdinánd — írja az említett lap — mindjárt uralkodása kezdetén hozzá fog fogni kedvenc eszméjének megvalósításához: a **centralisztikus, egységes Habsburg-birodalom megeremeléséhez**.

E végből Magyarországon is klerikális uralmat fog életbeléptetni, mint aminő Ausztriában grasszál már évtizedek óta. Ebben őt a magyar papság és a mágnások készséggel támogatni fogják.

Azután meg fogja szüntetni Ausztriában a német hegemóniát és Magyarországon a magyar elem túlsúlyát és az összes nemzetiségeknek minden tekintetben egyenlő jogokat biztosítva egy **föderalistikus államszövetséget** alakít a mai német birodalom mintájára.

Ennek az államszövetségnek a kapcsa a bécsi centrál-parlament lesz, melynek tagjait az általános titkos szavazati jog alapján választanák.

Ily módon Ferenc Ferdinánd azt reméli, hogy a Habsburgok jogára alatt egy egységes birodalmat alkot, mely kifelé majd erős külpolitikát fog folytathatni, minthogy az erejét nem fogják belzavarok emészteni, mint most.

A trónörökös eme titkos terveinek már az összes főhercegeket megnyerte, akik nagyon helyeslik az ő szándékait, melyeknek megvalósításával ismét feltámasztani remélik a Habsburgok régi hatalmas birodalmát, melynek döntő szava volt Európában.

Turchányi Olga életveszélyben.

Feld Mátyás is.

Menekülés a halálból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Turchányi Olga, az aradi színház egykori művésznője, aki sok bánatás után csak nemrég került haza Oroszországból s aki most egyik budapesti színház üdvöskéje, ma reggel a legkomolyabb életveszedelemben forgott s ugyszólván a halál küszöbéről menekült meg. Különös érdekességet ad az esetnek, hogy a primadonnával együtt **Feld Mátyás**, az ismert bohózatíró és a művésznő praesumptív férje is majdnem áldozatául esett a balesetnek: a szén-gázmérgezés veszedelmének.

Budapesti tudósítónk a következő távirati értesítésben közli az eset részleteit:

A Főherceg Sándor-utca 80. b. alatti ház már sok minden szenzációnak volt a tanuja. Csak nemrégiben történt, hogy egy orvosnő vendék és egy fiatal színésznő akartak közösen megválni az életől. Kibéreltek egy szobát a nevezett házban, amelynek minden lakását Elek Emil bérlé, aki vagy negyedéves, vagy hónapos, vagy napi albérletre adja ki a kisebb és nagyobb lakásokat. Akkor az öngyilkossági kísérlet megbiusult, mert a pisztoly golyói gyöngéknak bizonyultak. A szerelmes pár felgyógyult és egymással lesznek nemsokára.

Ami az éjjel történt ott, az nagy feltűnést fog okozni. Mert hősei éppenséggel **Turcsányi Olga** és **Feld Mátyás** voltak. Mind a kettő a fővárosi színház látogató közönsége előtt előnyösen ismert személyiségek.

A ház második emeletének egy éves lakását bírja Turcsányi Olga. Ott lakik édes anyjával és gyönyörű kis leánykájával. A lakás egyik szobájából hajnal felé **kínos hörgés hallatszott**, amit a kis leány vett legelőször észre.

A leányka be akart rohanni a szobába, de a szoba ajtaja be volt csukva. Zörgött, de senki ajtót nem nyitott. Erre a művésznő édes anyja rohant a házmasterhez, aki lakatossal záratta fel az ajtót.

A látvány, ami eléjük tárult, rémes volt. **Turcsányi Olga eltorzult arccal feküdt a pamlagon**. Melléből mély hörgések törtek elő és halálos tusát látszott vinni az ödöklő gázzal. Anyja és kis leánya ráborultak, ébresztették vízzel, sirtak mellette, átkarolták, de a művésznő nem

tudott egyetlen szót sem klejteni. Egy másik helyen pedig *Feld Mátyás jeküdt, akiből még gyöngébben törték elő a hörgések.* A körülállók azt hitték, hogy közel van a halálhoz.

A házbellek a mentőkért telefonáltak, akik nyomban a veszedelem színhelyén termettek. Élesztési kísérletük eredményes volt, mert Turcsányi Olga háromnegyed órai élesztetés után *jobbán lett* és szóhoz tudott jutni. Ellenben Feld Mátyás csak nehezen bírt egy-egy szót kiejteni. Az első szava volt:

— *Hogy van Olga?*

Amikor megnyugtatták a művésznő helyzetét, látszólag megkönnyebbült és állapota fokról fokra javult. Tizenegy óraker, még nem nyerte vissza eszméletét, de *az életveszélyen már túl volt.*

Egy órai ápolás után azonban ő is teljesen magához tért.

A rendőri sajtóiroda a következő értesítést adta ki az esetről: Ma reggel fél nyolc óra tájban a Főherceg Sándor-utca 30b. számú ház II. emeletének 19. számú lakásában eszméletlen állapotban találták *Feld Mátyást és Turcsányi Olga színésznőt.* A szoba tele volt szöngézzel, mely a cserépkályhából áradt ki. Kéte jól befűtöttek; a kályha úgy látszik hibás volt, s a lassan kiömlő gáz éjszaka teljesen elkábította őket. Feldet és Turcsányi Olgát a mentők térítették eszméletre. Veszedelem nincs.

Darányi kontra Boros Jenő.

Egy aradi tisztviselő pöre.

A makacs borbiztos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 26.

A Fejérváry-kabinet földmivelségi minisztere, mint annak idején szövéttük, az Észak-Amerikai Egyesült-Államokban kirendeltséget létesített azon a címen, hogy a magyar bortermelés és borkereskedésnek újabb piacot teremtsen és a korábbi években üdött borhamisítások által a magyar bor renoméján ejtett sérelmeket orvosolja. A kirendeltség élére egy aradi származású miniszteri tisztviselőt, Boros Jenőt állította *Feilitzsch* Artur báró.

Allig foglalta el állását a kirendeltség vezetője, megbukott a Fejérváry-kabinet és a koalíciós kormány földmivelségi minisztere, *Darányi Ignác* nem kívánta fentartani az előde által alkotott kirendeltséget. E végett júliusban minisztertanács elé vitte a miniszteri kirendeltségre vonatkozó aktákat, nemkülönben a Boros Jenővel kötött szerződést és a szerződés 8-ik pontjában foglalt kikötés be nem tartás miatt a megbízás visszavonását kérte. A minisztertanács július 5-ikén elfogadta *Darányi* előterjesztését, mire a földmivelségi miniszter ugyanaznap küldött kábelsürgönyében értesítette *Boros Jenőt* a minisztertanács határozatáról, amely határozatot 1906. július 9-ikén 6347/1906. einöki szám alatt kelt rendelkezésével írásban is tudatta *Boros Jenővel*.

E rendelkezésre válaszolva, *Boros Jenő* július 24-iki kelettel hivatalos átiratot küldött *Darányi Ignác*hoz, a melyben kijelenti, hogy szerződésben foglalt jogaihoz ragaszkodik. Ez átiratban *Boros Jenő* magát *miniszteri biztosnak* lija alá.

Darányi Ignác ez értesítés következtében — melyben úgy látszik szenvedély s fenyegetések is voltak — augusztus 10-iki kelettel átiratot intézett *Boros Jenő*hoz, akít arról értesített, hogy rendeleteit egész terjedelmükben fentartja.

Az iratváltozás azonban ezzel sem ért véget, mert *Boros Jenő* a miniszternek hozzá in-

tézett rendelkezéseit nem teljesítette és válaszul eléggé meglepő hangú levelet küldött *Darányi Ignác* földmivelségi miniszternek. A hosszú levél így végződik:

Végezetül nyíltan és férfiasan tudomására hozom Nagyméltóságodnak, hogy az engem jogosan megillető címeket ezentul is használni fogom, Nagyméltóságod bölcs belátására bízva, hogy ám tegye meg ennek megakadályozására a nagykövetség vagy a konzulátus útján a szükséges jogi lépéseket, miszerint, mint jól tőztaik tudai, az Egyesült-Államok is jogállam.

A Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló minisztériumnak nem sikerült hosszú évek során egyes borhamisító cégeket megakadályozni, hogy Amerikában a magyar címet és a magyar kormány szavatossága melletti címet ne használják, úgy biztathatom Nagyméltóságodat, hogy nem fog sikerülnie engem attól eltiltani, amihez rendeletek és szerződések szerint 6, siker esetén 10 évig jogosítva vagyok, hanem igenis a kötelezettségeket megszegő minisztérium fogja viselni az összes konzekvenciákat, melyek ezen nem feltételes akcióval együtt jártak és még járnak fognak.

Küldő tisztelettel

Boros Jenő s. k.
min. biztos.

E levélváltást megelőzőleg még július 5-én, a kábeltáviratban küldött megbízási visszavonás után közvetlenül *Boros Jenő* jogtanácsosa, *Arthur von Briesen* útján órást jelentett be a minisztertanács rendelkezése ellen.

Az affér úgy látszik pörrel fog végződni és nem lehetetlen, hogy ebben a pörben két földmivelségi miniszter fog tanuként a bíróság előtt megjelenni, báró *Feilitzsch*, aki a kirendeltséget létesítette és *Darányi*, aki a kirendeltséget megszüntette.

A kérdés lényege kétségtelenül a földmivelségi kormány *Boros Jenő*vel kötött szerződésnek 8-ik pontja, amely így szól:

8. szakasz. Az üzleti viszony közvetlenül *Boros Jenő* és a mintapincét kezelő „Bortermelők Országos Szövetkezete” között létesítendő.

A jelenlegi kormányzat ez üzleti viszonyt nem tartja megkötöttnek, ezért vont a vissza a megbízást *Boros Jenő*től, aki viszont azt állítja, hogy ő szerződési kötelezettségeinek eleget tett. A kérdéses üzleti viszony közte és a mintapince között azért nem jött létre, mert a mintapince igazgatósága a földmivelségi minisztérium és *Boros Jenő* között kötött szerződés aláírása után az állam garanciáját követelte az Egyesült-Államokba küldött borok értéke erejéig.

Lopás a gyoroki postán.

(Küldött csomagok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 26.

Az Aradhoz közelfekvő *Györök* község postahivatalán arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy ismeretlen tettesek még hónapokkal ezelőtt megdézsmáltak két értékes tartalmu csomagot. A felfedezésre egy feljelentés alapján jutott a postahivatal, ahol ma megindították a vizsgálatot. A gyanu két postaküldőncre irányul, akiknek a kihallgatása ma egész napon át tartott. A csomagfosztásról tudósítónk az alábbi részleteket jelenti:

Még februárban történt, hogy két ausztriai nagykereskedő megrendelést kapott *Györökről*, ahonnan egy nem létező lakos *ragyvert és ékszereket* rendelt. Az értékes árukat a kereskedők utánvét mellett szállították — a jelzett címre. A postahivatal meg is kísérte a csomagok kézbesítését, ami azonban természet-

sen lehetetlen volt s így a postahivatal a szállítmányokat visszaküldte a két kereskedőnek.

Amikor a feladók felbontották a csomagokat, meglepődve tapasztalták, hogy *hiányoznak az elküldött áruk* és a csomag súlyát értéktelen töltelékek pótolják, jelölve annak, hogy valaki meglöpt a csomagokat.

A kereskedők azonnal jelentést tettek a nagyváradi posta- és táviratigazgatóságnál, amely a maga hatáskörében megindította a vizsgálatot. *Egry Rezső* nagyváradi posta- és távirat tiszt ma kintazott *Györökre*, ahol a rejtélyes ügyben megkezdette a nyomozást.

Mint hogy a körülmények arra engednek következtetni, hogy a furfangos lopást csupán a viszonyokkal ismerős emberek követhették el, a kiküldött tisztviselő a postahivatali alkalmazottal közölt kereste a tolvajt, vagy a tolvajokat, akik az ánévre rendelt csomagokat megdézsmálták. A gyanu már az első pillanatban *Fauer Miklós* és *Angel Miklós* 16—17 éves postaküldőncökre irányult, akik azonban tagadják, mintha ők követték volna el a bűntényt. Egész napon át tartott a kihallgatásuk, amelynek még eddig nincs eredménye. A vizsgálatot holnap folytatják.

A véres országból.

A bombamerényletek napja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26

A cár elleni összeesküvésről szóló híreket nagy buzgalommal cáfolgatják, de e cáfolatoknak nem lehet jelentőséget tulajdonítani, miután egybehangzó hírek újból megerősítették, hogy a merénylők a cár életére is törték és törnek lankadatlannul.

Minden szépitgetés dacára kétségtelen tény, hogy a cár az összeesküvéstől és merényletektől való félelmében nem mer visszatérni *Péterhofba* s azért hajókáz a dán és finn fizeken.

Helzingforsból is oly távirati hír érkezik, mely mindenben megerősíti a cár elleni összeesküvésről szóló híreket. E hír szerint *Korezkov* kikötő-parancsnokot tegnap déiben egy őrt álló katona agyonlőtte. A cári pár e merénylet következtében nem fog partra szállani.

Legujabb távirataink itt következnek:

Berlin, szeptember 26. A „Lokalanzeiger”-nek rémes jelentéseket küld tudósítója a szamarai kormányzósági éhínségről. Egész családok *hetenkint csak háromszor esznek* és a betegek száma ijesztően szaporodik. Skorbüt és hastifusz dühöng. Hihetetlen, hogy micsoda keverékből sütnék kenyeret a parasztok, az ilyen kenyerek zöldesszürkék és kőkeménynyé állnak össze. A kormány által küldött vetőmag hitvány. A hatóságok lelkiismeretlensége nem ismer határt. Novosenszk kerületének elüljárója a szaratovi tőzsde egy lelketlen ügynökétől temérdek gabonát vásárolt össze drága pénzen és kiderült, hogy hét vaggon gabona tele volt féreggel. A városokban is fellépett az inség és nyomában a tifusz.

Riga, szeptember 26. Tegnap este az árvauton a közuti vasut egyik kocsija ellen bombamerényletet követték el. Azonkívül vaklövéseket tettek a kocsira. Egy utas életét vesztette, a kalauz, egy altiszt és két utas súlyosan és többen könnyebben sebesültek meg.

Jekaterinoszlav, szeptember 26. Ivanovot, a prinashi művek igazgatóját megölték, segédjét megsebeztek.

Helsingfors, szeptember 26. A Svenska Telegram Byrau jelentése szerint Albrecht főállamügyésznek a cirkusz-úton lévő háza előtt **bombardálás történt**. Albrecht nem volt odahaza. Sebesülés nem történt, csak a ház sérült meg. A tettesek elmenekültek.

London, szeptember 26. Egy pétervári távirat szerint a Peterhofban felfedezett palotaforradalom célja a **cár megszojtetése, vagy lemondatása** volt. Az összeesküvés élén **Nikolajevics Miklós és Vladimir nagyhercegek** állottak.

Lodz, szeptember 26. A jekaterinoszlavi gyalogezred egy egész századát Moszkvába szállították. A katonai törvényszék az **egész legénységet** zsendülésért **életfogytiglani kényszermunkára ítélte**.

Manheim, szeptember 26. A szocialista nagygyűlés alkalmából tegnap 5000 ember által látogatott népgyűlés volt. Luxemburg Róza az orosz forradalomról referált. Azt mondta, hogy élete legboldogabb idejének tekinti azt, amelyet Oroszországban töltött el. Felette elkeseríti, hogy Oroszországból el kellett távoznia. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, a mely elismeréssel adózik az orosz proletariátusnak eddigi magatartásáért és tiltakozik a német kormánynak a carizmussal szemben tanúsított támogatása ellen. Elvárják a szociáldemokratáktól, hogy hasonló álláspontot foglalnak el.

Az A) B) C) premierje.

(Melyik lesz az elegánsabb bérlet?)

Arad, szeptember 26.

Képeket eladni és bérletet csinálni: a művészetnek két, mostoha: méltányolt és mégis a legjelentősebb része. A hőszerelem, a táncprimadonna aratják a babért, a daladokat, — pedig alig lenne ez módjukban, ha a bérletgyűjtő előzően tégláról-téglára ki nem pallirozná a szintársulat anyagi helyzetének alapját. A kritika erről nem ír, a színdügyi bizottság vele nem foglalkozik, az ő gázsija nincs a közérdeklődés tengelyében, — és mégis, ha ő nem volna, megakadna a színház eleven nyüzsgése.

Mindaz pedig nem azért bocsátódott előre, hogy Gonda László főbérlet-mester és pénztárnagy érdemei elismerő oklevelet kapjanak, hanem mivel a művészet ezen része most erősen aktuális és mivel a bérlet intézménye most szintén premier előtt áll. Most kezd meg az A. B. C. rendszert, és a bérlet-gyűjtés, amelynek Gonda most „az utolsó eset vonásain” dolgozik, ennek az új rendszernek erőpróbája.

Aki ennek a premiérnek akar a recensora lenni, sok érdekes mozzanatot jegyezhet föl. Kezdődött az ábécé-rendszer eszméje azen, amikor a páros páratlan bérletrendszerben kialakult az előkelő és a kevésbé előkelő bérlet. Köztudomású, hogy az előkelő bérlet: a páratlan volt. Hogy miért: megfejtethetlen titok maradt. Valószínűleg azért, mert Edvárd király velszi herceg korában szintén páratlant bérlet és az Opera Comique ben is így volt, amikor még ott páratlan és páros bérlet volt divatban. Közhitte lett, hogy a bérlet páratlan napjain a *krém* ad találkozt. Ezért azután a bérletnél a milyen rohamosan elkapkodták a páratlan helyeket, olyan nehezen akadtak bérlet a páros napokra. S ez ellen nem volt ír a csillagokban. Próbálták a premiéreket többnyire a páros napokra tenni. Rábírtak néhány magas állású színházjárót, hogy páros napokon bérlejenek; hátha divatot csinálnak. Több esetben a páratlan napokon műsorváltást, primadonna betegséget rögtönöztek; hiába. A bérletet semmi nem

tudta a páratlan bérlettel elriasztani és a páros bérlet vizeire csalni.

Mielőtt a páros bérlet teljesen elhagyatottá lett volna, behozták az új korszakot: az *ábécé* éráját. Es Szendrey Mihály előre is megelőgedetten dörzsölte a Gonda kezét: most nincs páros, nincs páratlan, — bizonyosan beüt az *ábonomá!*

Megindult tehát a bérlet gyűjtés az ábécé első három betűjének jegyében. Hanem az elején Gonda bizonyos tartózkodásra talált.

— Még várunk, — mondták titkosan az egyik helyen.

— Bérlet fogunk, drága Gonda ur, biztosan bérletünk, csak még valamit meg akarunk tudni. — Ez volt a másik válasza.

A harmadik helyen végre őszinteségre talált.

— Nézze, aranyos Gonda — sugtak bizalmasan, — mielőtt bérletünk, maga megmondhatná nekünk: melyik bérletben fog bérlet a *jobb* közönség? . . .

S ez volt — amint vezércikkben mondanók — a punctum saliens. Az A, B és C bérletek közül melyik lép a páros és melyik a páratlan bérlet örökébe, azaz melyik lesz az elegáns és a kevésbé elegáns bérlet?

Természetes, hogy Gonda erre azt válaszolta:

— Biztosíthatom, nagyságos asszony, hogy az A bérlet hajszálnyira olyan lesz, mint a B bérlet, a mely viszont egy árnyalattal se fog különbözni a C bérlettől. Mint az ikrek, nagysád, mint az ikrek!

De amikor az első bérlet néveorát közzétették, A, B és C-bérletre osztva, akkor mintha már kezdett volna kialakulni a helyzet. A legelőbb az A bérletben bérlettek. Ahán: ez lesz az. És amikor valakitől azt kérdezték, hogy milyen bérletben vesz zártszéket, az fölényvel válaszolt:

— Középeurópai ember csak A-ban bérlet. . .

Vagy pedig így nyilatkoztak le valakit, aki nem ért a nagyvilági szokásokhoz:

— Képzeld: hahos kávét ad a zsúrján és B-ben bérlet! . . .

A színházak természetesen hadat üzentek ennek az áramlatnak. A küzdelem egyik taktikai fogása volt, hogy a bérlet újabb kimutatását már nem tették ábécére osztva közzé, hanem egy csoportban és hogy Gonda László kétségbeesetten cáfolja azt a légből kapott híresztelést, hogy az A bérlet különb lesz előkelőség dolgában, mint a többi.

S akármennyire küzdenek, a vége mégis az lesz, hogy a három bérlet közül az egyik a disztíngvált lesz, a másik a kevésbé és a harmadik a legkevesbé nób is. A földön az emberek között sohasem lesz egyenlőség és a színházbérleteket se óvja meg a rangsorba osztástól a demokrata párt.

Robotos.

Aradmegye budgetje.

(Negyedről százalékos pótdadó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Aradmegye állandó választmánya Károlyi Gyula gróf főispán elnöklété alatt tegnap déli előtt tíz óraker ülést tartott és összeállította a vármegye 1907. évi költségvetését, amelyet végleges megállapítás végett az őszi közgyűlés elé fog terjeszteni.

A költségvetés tervezete nem sok eltérést mutat az ideitől. Az ideinek végösszege 355 692 korona 95 fillér volt, a jövő évié pedig 342 625 korona, vagyis 6982 korona 5 fillér emelkedést mutat, ami azonban tudvalevőleg nem a vármegyét fogja terhelni, mert kitelik a fölemelt állami dotációból.

Az állami javadalmazás az előző évekéhez képest jövőre is 9192 korona 42 fillérrel lesz több, ép úgy, mint az ide, vagyis 342 365 korona 28 fillér. Ez a többlet nemcsak fedezi a költségvetés egyes emelkedő tételeit és a jövedelmi források apadása folytán beálló hiányt, de a pótdából is csak 758 korona 84 fillér igény-

bevételét teszi szükségessé, míg a fenmaradó összeg az esetleges inség enyhítésére lesz fordítható.

A költségvetést, amelyet október hó 1-én két heti közszemlére tesznek ki, a következő körlíratban közli az alispán:

Valamennyi törvényhatósági bizottsági tagnak, járási főszolgabíróknak és községi előjáróknak.

Aradmegye 1907. évi háztartási költségvetési előirányzata az állandó választmány, f. évi szeptember hó 26-án tartott ülésében szabályszerűen összeállítván, megállapítás végett a törvényhatóság őszi rendes közgyűlése elé fog terjeszteni. Ezt megelőzőleg az 1883. XV. t.-c. 4. §-a és az 1886. XXI. t.-c. 17. §-a értelmében a költségvetést az állandó választmány határozati javaslatával együtt f. évi október hó 1-től, október hó 15-ig bezárólag, a vármegye levéltárában közszemlére kitétetni rendelem. Egyes adózók a költségvetésre észrevételeket tehetnek az őszi rendes közgyűlési meg-előzőleg 5 nappal az állandó választmánynak beérkezéig.

Midőn erről a törvényhatósági bizottsági tagokat, a járási főszolgabírókat, a községi előjárókat, s az utóbbiak után a vármegye közönségét értesítem, egyben az 1907. évi költségvetési előirányzatot az 1906-évível szembe állítva, rovatonként összesítve, a következőkben közlöm:

Szükséglet.

	Az 1906. évre Kor.	Az 1907. évre Kor.
Tisztviselők fizetése és lakpénze	259,492.60	268,889.84
Szolgaszemélyzet bére és lakpénze	25,178.—	25,645.64
Szolgaszemélyzet ruházata	3,856.—	4,706.—
Hivatalos helyiségek bére	—	—
Irodai szükségletek	18,900.—	21,300.—
Naplódíjak és utiköltségek	20,940.—	21,440.—
Épületek fenntartása	4,987.85	3,700.—
Egyéb rendszeresített kiadások	6,144.—	6,144.—
Raktartási költségek	200.—	300.—
Előre nem láthatók	6,000.—	6,000.—
Székház építési, esetleg háztartási tartalékalapra	—	—
Osszesen:	345,692.95	352,625.—

Fedezet:

Állami javadalmazás	342,365.—	351,173.16
Cselekvő kamatok	—	—
Ingatlanok jövedelme	10.—	10.—
Alapok járuléka	466.—	488.50
Különbféle bevételek	200.—	200.—
Téritmények	1,800.—	—
Pótdadó	851.67	753.84
Osszesen:	345,692.95	352,625.—

A költségvetéssel kapcsolatosan a gyám-pénztári hiányok fedezésére már megszavazott 2%-os törvényhatósági pótdadón kívül az 1907. évre 1 1/2%-os törvényhatósági pótdadó hozatik javaslatba.

Ezen pótdadóból fedezendő lesz:

1. Hanthó Jenő, vármegyei aljegyző 300 kor. személyi és az árvaszéki elnökhelyettes 400 korona működési pótléka; továbbá Hajdu József, borossebesi járási szolgabíró személyi pótléka.

2. A tisztviselői és a rendkívüli nyugdíjalapnak az 1907. évi kamattjövdelemből és a tisztviselői hozzájárulásból kielégítést nem nyerő szükséglete.

Az 1 és 2 alatti szükségletek fedezése után fenmaradt összeg a vármegyei távbeszélő hálózat kibővítésére fog fordíthatni.

Az állandó választmány ülésén Károlyi Gyula gróf elnöklété alatt jelen voltak: Dálnoki Nagy Lajos, Schill József, Nachtnébel Ödön, Vászrhelyi Dezső, Purgy László, Trutia Péter, Lázár Zoárd dr., Szathmáry Gyula, Habereger György, Hanthó Jenő és Hunyár Algernon.

Kétneju földbirtokos.

(Elitált kékszakáll.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

Már számtalanszor megtörtént, hogy az Amerikába kivándoroltak közül egynehányan nemcsak vagyont, hanem — ami nagy ritkán a vagyonnál is többet ér — feleséget is szereztek. És ez rendjén is volna a nőtlen embereknel, nincs azonban azoknál, akik nemcsak hazájukat, hanem feleségeiket is elhagyják. (Hogy melyiket igyekeznek inkább elhagyni, az a legtöbb esetben eldöntetlen marad.) Ezek a becsületes kivándorlók bár régi hazájukat soha, feleségeiket azonban annál hamarabb elfelejtik, mert asszony nélkül nem élet az élet, sietnek tehát az új hazához új feleséget is keresni. És hogy találjanak is, arról elég bizonyosságot szolgáltatnak a bíróságok aktái: a büntető eljárás a bigamia esetében férj ellen. A férj pedig, akinek nemcsak két házát, de két feleséget is adott a végzeté, két szék közt a pad alá, helyesebben azonban a börtönbe jut, ahol azután elmélkedhetik az igazságszolgáltatás furcsaságairól és arról, hogy mennyivel előbbre vannak kultúra tekintetében a törökök, vagy más keleti népek, akiknél mentől több a feleség, annál nagyobb a dicsőség. Ezért nincs rendén a dolog nős embereknel.

De azért mégsem csuda, ha Amerikában, ebben a nagy sürgő forgó, mindent a legnagyobb gyorsasággal elintéző világban, valaki a nagy sietségben véletlenül kétszer is meg nősül, nem lévén ideje az első asszony ellen váloperet indítani.

Az utóbbi esetek közé tartozik Czif György barakonszárkányi földbirtokos esete is, aki néhány év előtt kivándorolt Amerikába, ahol megnősült s még hozzá kétszer. Nemrégén második feleségével visszatért szülőfalujába, mire az Amerikában hagyott asszony a kettős házasság miatt a székesfehérvári törvényszéknél feljelentést tett Czif ellen, akit a bíróság el is ítél. Az esetről a következőket jelentí tudósítánk.

Czif György barakonszárkányi, fehérmegyei földbirtokos még 1898-ban kivándorolt Amerikába New-Yersey városába, ahol vadházasságban élt egy Ruppert Teréz nevű nővel. Egy szép napon Ruppert elment az ottani békebíróhoz s bepanaszolta Czifet, hogy az házasságot ígért neki, de ígéretét nem akarja beváltani.

A békebíró rövidesen magához rendelte Czif Györgyöt és amerikai ítéletet hozott:

— Vagy elveszed a tisztas hajadont, vagy pedig letartóztatlak és az esküdtek elé állítalak!

Czif engedve a bíró felszólításának azonnal elvette Ruppert Terézt, azonban rövidesen el is hagyta új feleségét és New Yorkba ment, ahol elvette Szidon Borbála magyar munkásnőt, akivel együttesen azután hazajött szülőfalujába.

Itt született gyermekét törvényesnek jegyeztette be s kettős házassága csak akkor került napfényre, midőn a barakonszárkányi plébános levelet kapott az Amerikában maradt Ruppert Teréztől, melyben az megírta, hogy Czif fel-törvényes házasságban élték és ez New-Yorkban mégis másodszor megnősült.

A plébános feljelentésére a székesfehérvári törvényszék bigamia miatt megindította Czif ellen az eljárást, büntőnek mondotta ki a földbirtokost, de az enyhítő körülmények tekintetbe vételével csak három havi fogházra ítélte. A törvényszék ítéletét a budapesti ítélőtábla és ma a kir. Kuria is helybenhagyta.

A pótdadó: 72 százalék.

A tanítók fizetésemelése.

(Hat percentes adóemelkedés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26

Ma foglalkozott a jövő évi város költségvetéssel a hármass bizottság. Tegnap általánosságban már ismertettük a Bund Henrik főszámvevő által elkészített költségvetési javaslatot, a mely 65 százalék pótdadót tüntetett fel. A tanács ezt a javaslatot ma délelőtt tárgyalta és teljes egészében elfogadván ezt, terjesztette a hármass bizottság elé.

A mai ülésből kifolyólag azonban lényegesen emelkedett a pótdadó és immár valószínű, hogy a polgárság a jövő évben hat százalékkal magasabb pótdadót fog fizetni, mint az idén. A hármass bizottság ugyanis két olyan tételt illesztett be az 1907. évi költségvetésbe, amely — ha a közgyűlés elfogadja a bizottság javaslatát — a Bund Henrik által kontemplált 65 százalékról 72 százalékra emeli fel a jövő évi pótdadót.

Az egyik tétel, amelynek beillesztése a percentek tekintetében lényegesen változtat a jövő évi pótdadón: a községi tanítók fizetésének felemelése. A tanítók terjedelmesen kidolgozott memorandumban okolták meg kérelmüket és egyúttal számadatokban is kifejtették, hogy mennyibe kerül a városnak a fizetésrendezés. Ez az összeg nem csekély: több mint 26,000 koronára rug, ami majdnem négy percentes emelkedést jelent a pótdadónak.

Az ülésen természetesen élénk vitát keltett ez a tétel, mert tekintettel a város zilált pénzügyi viszonyaira, alapos megfontolás tárgyává kellett tenni, hogy teljesíthető-e a kérelem vagy sem? Voltak olyan hangok is, amelyek a kérelem elutasítása mellett szóltak, de a vitának mégis csak az volt az eredménye, hogy a bizottság — ellentétben a tanács javaslatával — a fizetésemelés mellett döntött, abban a reményben, hogy a közoktatásügyi miniszter vissza fogja téríteni a városnak a tanítók számára kiutalt ötödévi pótdíjakat.

A másik tétel, amely szintén megbilenti a Bund Henrik által felállított mérleget: a városi alkalmazottak lakbérének a költségvetésbe való beillesztése. Hozzávetőleges számítás szerint ez a tétel három percentet jelent a pótdadóban.

A hármass bizottság üléséről alábbi tudósításunk szól:

(A költségelölányzat.)

Az ülést Institoris Kálmán polgármester nyitotta meg. Lőcs Rezső adóügyi tanácsos felolvasta a költségvetést, amelynek 52 bevételi és 108 kiadási tétele van. A javaslat szerint az 1907-ik évben a város jövedelme 1 069,400 korona lesz. Ezzel szemben a kiadások 1 677,160 koronát tesznek ki. A fedezetlen összeg tehát 607,760 korona, mely 65 százalékos pótdadónak felel meg. A kiadások főbb tételei a következők:

Tisztviselők fizetése és lakbére	219,540 kor.
A rendőrelőjárás illetményei	90,704 "
Kegydíjak	11,880 "
Nyomatványok és hirdetések	8 650 "
A városi épületek fentartási és kezelési költségei	27,450 "
Utcák locsolása	58,000 "
" tisztítása	35,872 "

Szegények segélyezése	64,000 "
Iskolák fentartása	227,020 "
Sétányok gondozása	8000 "
A városi tisztviselők nyugdíjalapjának pótlására	75,880 "

A városi épületek fentartására előirányzott összegnél Révész Adolf szöve tette, hogy a város nem fordít elég gondot a színház-épületekre, nevezetesen a kávéházra, amelyet okszerű gazdálkodás mellett modernné, a kor igényeinek megfelelővé tenné.

Tolnai János dr. szintén ezen a véleményen van. A város épületei a jelenlegi rendszer mellett matematikai pontossággal mennek tönkre.

Domonkos Lajos úgy véli, hogy a kávéház renoválása a bérlet kötelessége.

Virágh Lajos főmérnök Révész szellemében szól.

Révész Adolf újból felszólamlásában kárhoztatja, hogy a múltkor, amikor a kávéház renoválás ügyében beadványt intézett a városhoz, a kérdést nem vitték a pénzügyi bizottság elé, hanem egyenesen a közgyűléshez terjesztették be. Indítványozza, hogy utasítsák a tanács a kérdés tárgyalására és érdemleges javaslat beterjesztésére.

A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta.

(A drága világítás.)

Nagyobb vitát keltett a világítási tétel. Először Révész Adolf szólalt fel és kérdést intézett Virágh Lajos főmérnökhöz, hogy a város megkapja-e a szükséges világítási anyagot.

Virágh Lajos eladja, hogy a mérések fotométerrel történnek és ő Sárkut Domokos főkapitánnyal együttesen szokta ellenőrizni a világítást.

Révész Adolf: Hányszor vizsgálják meg évenként a világítást és miféle jelentések készülnek erről?

Virágh Lajos: A fotometrikus kísérletekről jegyzőkönyvet vettünk fel. A méréseknél különben rendszerint jelen van a kereskedelmi miniszter által kiküldött Kabdebó József tanár.

Révész Adolf nincsen megelégedve a felvilágosítással. Nemcsak az utcai világításról van szó, hanem a magánlakások világításáról is. A polgárságnak nem szabad károsodnia. Itt radikális megoldási módra van szükség. Ha a villanytársaság által benyújtott számláknál levonás történik, akkor nemcsak a városnál, hanem a magánlakásokban is rossz a világítás. A városi közögeknek módot kell találni arra, hogy ellenőrizzék a világítási anyag minőségét. Aradon, ahol tiszter annyira a légszusz, mint a villany, nem szabad annak előfordulni, hogy a villany többbe kerüljön, mint a légszusz. Ezért nem adhat a város 25 ezer koronát a társaságnak. Indítványozza, hogy a város foglalkozzék a világítási mizériákkal.

A bizottság végül utasította a tanácsot, hogy tegyen lépéseket a villanyvilágítási áraknak leszállítására, ha pedig ez nem sikerül, úgy tegyen javaslatot más világítás bevezetésére.

(A tanítók fizetésemelése.)

Az ülés legérdekesebb és a polgárságra nézve legfontosabb tárgya a tanítók fizetésemelési kérelme volt. A tanács által beterjesztett költségvetési javaslatban az iskolák fentartására 227,020 korona van felvéve. A tanítók fizetésének felemelése ezt a tételt 26,260 koronával emeli.

Az iskolai tételnél először Adler Andor szólalt föl és kérdést intézett a polgármesterhez, hogy miért nem történt a múltban intézkedés, hogy a tanítók korpótlékát ne a város, hanem az állam fizesse meg. Ez 1898 óta mint.

egy 50,000 koronányi károsodást jelent a városra nézve.

Steigerwald Alajos tekintettel az általános drágasági viszonyokra, amelyek első sorban a hivatalnokokat és a tanítókat sújtja, méltányosnak tartaná, ha a törvényhatóság teljesítene a tanítók fizetésemelési kérelmét.

Institóris Kálmán polgármester az ellenkező nézetben van. Szerinte a tanítók anyagi helyzete nem olyan súlyos, mint amilyennek ezt Steigerwald festi. Minden ötödik évben pótlékot kapnak és a privat órákból szintén van jövedelmük.

Lócs Rezső: Ha ezt a tételt beállítjuk a költségvetésbe, akkor a pótdadó óriási mértékben emelkedni fog.

Révész Adolf: Ebben a kérdésben két tétel homlok egyenest ellenkező nézetet vall. Az iskolaszék pártolja a kérelmet, a tanács ellene szól. A közönségben is teljesen eltérő vélemények vannak. Ha Steigerwald Alajosra hallgat, hát megadja, ha Institóris Kálmánra, ugy nem adja meg. A maga részéről szívesen segítene a tanítóknak, de tekintetbe kell venni a város adózó polgárainak érdekeit is. Nem tudja, miféle jövedelmi forrásuk van a tanítóknak. Erre nézve felvilágosítást kér.

Millig József: A templom-utcai iskolában, ahova jómódu polgárok gyermekei járnak, van a tanítóknak mellékjövödelmük. De a külső iskolákban nincs mert ott nem akad tanuló, aki magánórákat is hallgat.

Adler Andor: Azt hallottuk, hogy a községi tanítók jobban vannak dotálva, mint az államiak. A felekezeti tanítók csak husz év múlva érik el az 1400 koronát. Az tény, hogy a tanítótestület egy nagy része rosszul van dotálva. Nem szól a fizetésemelés ellen, de meg kell várni, hogy milyen álláspontot foglal el az állam az ötödévi pótlék visszautalása ügyében. Ha a kiutalt pótlék megtérül, akkor beszélhetünk a fizetésemelésről, mert a pótdadó így csak másfél percent lesz.

Tolnai János nem zárkózik el a kérelem teljesítése elől. A megélhetés olyan nehéz manapság, hogy a háztartási költségek 20-30 percenttel szaporodtak. Általános pedagógiai elv, hogy a tanító ne szoruljon mellékkeresetre. Tegyen a törvényhatóság valamint a tanítók érdekében.

Szathmáry János az utolsó szóig aláírja, amit Tolnai mondott. A községi tanítók csak látszólag vannak jobban dotálva, mint az államiak. Körülbelül annyi a jövedelmük, de legtöbbször kevesebb.

Varjassy Lajos felszólalása után a bizottság kimondta, hogy a fizetésemelést javaslatba hozza és megbizta a tanácsot, hogy a pótdóra nézve készítse el a számadást.

(A fontosabb tételek.)

A bizottság teljesíthetőnek vélte a kétezer koronánál kevesebb fizetésű tisztviselőknek azt a kérelmét, hogy az eddigi 240 koronás lakbérek helyett 460 korona lakbérben részesüljenek. Ez 3000 korona emelkedést jelent a budgetben. Kimondta továbbá a hármas bizottság, hogy azoknak a városi alkalmazottaknak (fertálymesterek, detektívek, rendőrlégények és szolgák), akiknek eddig nem volt lakbérük, fizetésük arányában 20 százalékos lakbér megadását hozza javaslatba a közgyűlésnek. Az erre vonatkozó számítások eszközölésével a bizottság a tanácsot bizta meg.

A költségvetés bevételi teteleit elfogadta a bizottság, csupán az aradhegyaljai motoros vasút részvényei után osztalékként számított 2500 koronát törölte a költségvetésből, mint amely összeg a jövő évben még illuzórius.

A tanács holnap délelőtt foglatkozik ujból a költségvetéssel, amelyet ezután 15 napig közszemlére tesz. A költségvetés miatt a jövő havi közgyűlés, amely szokás szerint a hó második szerdáján tartatik még, nem október 10 én, hanem pár nappal később lesz.

Az ülésen Institóris Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Salacz Gyula, Varjassy Lajos, Lócs Rezső, Sarot Domokos, Kádas Kálmán, Müller Gyula, Szathmáry János, Révész Adolf, Virágh Lajos, Magyar Ferenc, Steigerwald Alajos, Mitner József, Sebessy Ferenc, Domány József, Nachnébel Odén, Millig József, Hoffman Antal, Domokos Lajos, Weisz Dávid, Freud Fülöp, Adler Andor, Fritz József, Tolnai János dr., Gutzjahr Mihály, Kiss Ferenc, Buad Henrik, Barcza István, Somló Armin, Spitzer Ignác, Maresch Gyula és Gaál Ferenc.

Az álmokóros családirtó.

(A királyhalmi gyilkos sorsa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

Szenzációs ügyben fejezte be ma a tárgyalást a szegedi törvényszék mint esküdttörvényszék. A vádlottak padján egy 29 éves ifjú ember ül, aki hitvány pár forintért kiirtott egy egész családot. A tényállás az ügyész vádindítvány szerint a következő:

Szeged-alsótanyán, a királyhalmi kaspitány-ságban lakott Kardos Vilmos 28 éves debreceni illetőségű kereskedő, aki egy éve költözött oda. Akkor vette feleségül Holczér Ceciliát, Holczér Henrik borsói gabonakereskedő 22 éves leányát. Ez év április 13-án hajnali 4 órakor a fiatal pár még aludt, mikor a konyhanak az udvar felől ablakán bezörgött Kádár Károly, azeleőtt szabadkai csendőr, akkor a királyhalmi erdőéri szakiskola növendéke. Forró Mária, a 16 éves cselédleány kinyitotta az ajtót és megkérdezte Kádárt, hogy mit akar?

— Kölsd fel a gazdát, mert hazamegyek a husvéti ünnepekre a feleségemhez és kendőt szeretnék neki venni.

A leány engedelmessékedett, a vevőt pedig a konyhán, meg az egyik szobán keresztül bevezette a boltba. Ott Kardos előszedte a kendőket s mialatt azok rendezésével volt elfoglalva, Kádár egy öt kilogrammos mázsa súlyjal nyakszírtén vágta, majd bicskájával elmeteszte a torkát. Ez dulakodással, zajjal járt, Kardosné kiugrott az ágyból és beszaladt a boltba megnézni, hogy mi baj van? Kádár a nehéz súlyjal őt is leverte, aztán a mellét kezdte ütlegelni. A kereskedő házaspárja az első ütésre kiadta lelkét.

A kis cseléd, hallatára a dulakodásnak, átszaladt a szomszédban lakó tanyai orvosi lakba, azonban csak az orvos nővérét találta ott-hon, aki egy béresgyereket küldött át vasvillával. Forró Mária aztán buta fejjel visszament a szobába, a végzet intézkedése folytán tisztán azért, hogy a gyilkos vele is hamar végezzen. Miután Kádár így elintézte a dolgát, elvitte a pár koronányi készpénzt és megszökött. Még aznap este elfogták azonban Szabadkán a felesége lakásán.

A szerencsétlen házaspár sorsa iránt annál nagyobb volt a részvétel, minthogy az asszony áldott állapotának nyolcadik hónapját élte s első kis fiacskájuk áldozata lett a brutális gyilkos gonosz indulatának, mielőtt még világra jött volna.

A vizsgálat során Kádár azzal védekezett, hogy a kereskedők megtámadták őt és ő csupán önvédelemből ölte meg őket. (Kardos gyöngyös kis cingár ember, Kádár szép szál legény, aki csendőrnak is jó volt.) Időközben örültséget is szimulált, de az orvosok megállapították, hogy ép elméjű.

A királyi ügyész ennek folytán Kádárt három rendbeli gyilkossággal és egy rendbeli rablással vádolja. A királyi ügyész ugyanis nem fogadja el a vádlott önvédelméről szóló mesét s az előre megfontolt szándékot azzal is bizonyította, hogy az erdőéri szakiskola növendékének tilos volt a Kardos-boltban bármit is vásárolni. Ezt az igazgatójuk tiltotta meg. Így hát Kádár csakis bűnös szándékkal léphette át a bolt küszöbét, pláne hajnali négy órakor.

Az érdeklődés óriási volt a tárgyalás iránt, mert az ügyész halálbüntetést kért a vádlott fejére.

A tárgyalás tegnapi napja tanúkihallgatásokkal telt el. Az esküdttörvényszék ma folytatta a tárgyalást. A bizonyítási eljárás befejezése után nem hozott ítéletet, hanem kimondotta a határozatot, amely Kádárt, akit a tanuvallomások részben álmokórosnak tüntettek föl, ideiglenesen az elítéltek és letartóztatott országos megfigyelő-intézetébe internálja.

A Zsedényi-affér folytatása.

(Lovagias ügyből — becsületsértés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

Bizonyára minden újságolvasó emlékezik még arra az afférra, amely a Pesti Hírlapban megjelent, *Titkok egy garnizonból* című cikk körül keletkezett. A cikk szerzőjét, Zsedényi Aladárt Fabricius Győző alezredes és Formanek Lázár őrnagy provokálták. A provokálást becsületbíró, majd ismét becsületbíró, azután Légrády Imrénének, a P. H. szerkesztőjének a provokálása követte, párbaj azonban tudvaleg nem volt. A hosszúra nyúlt ügyben ma ismét történt esemény, amelyről az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Zsedényi Aladár végtelennek látszó afférra ismét a felszínen van. A lovagias ügy során Kloseky Ottó honvédőrnagy és Webel Alfréd honvedalezredes is szerepeltek, akik Zsedényi megbízottainak, Légrády Imre dr.-nak és Hoffmann Ottónak levelet írtak, amelynek tartalmát Zsedényi magára nézve sértőnek találta.

Zsedényi a két törzstisztnak külön-külön két tanuval láttamozott levelet küldött, amelynek egy passzusa így szól:

Méltóztassék megengedni, hogy a levélre, amelyben oly feltűnően és gondosan került nevem mellől az „ur” jelzőt, rövidea válaszoljak. Ugy is, mint író, ugy is, mint tanító, mindenkör azt hirdetem, hogy a régi lovagkor érenyeit — mint bátorság, becsületesség, a védtelenek védelme és az ellenfél iránt tartozó köteles tisztelet — a tisztikarnak jutottak örökül.

Érthető megdöbbenéssel olvastam tehát azokat a sorokat, amelyekről ma sem tudom hinni, hogy két vitéz katonától származnak, mert nem feltűnő bátorságra vall az olyan eljárás, amikor valaki elégtételt nem kér és nem ad, de ugyanakkor sértetet.

Miután, a fentieket szíves figyelmébe ajánlva, bátorkodom kijelenteni, hogy soraim sértő szándék nélkül íródtak s épen azért, ha miattuk jogtalan és törvénytelen támadásban volna részem, a törvényes eszközökkel védekezni fogok.

Zsedényi Aladár.

A levél tartalmát a két honvédtiszt sértőnek találta s mindkettő becsületsértési pört indítottak Zsedényi Aladár ellen. Az érdekes pög tárgyalása valószínűleg november hónapban lesz.

HIREK.

Október 6.

Arad, szeptember 26.

A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság az október 6-iki gyászünnepre a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívás.

Aradváros polgársága a tizenhárom Vértanu szent emlékezetét az idén is megünnepli.

A soha el nem muló gyásznapon minden magyar lélek leborul az önfeláldozás, a haza és szabadságszeretet oltára előtt.

Október 6-án a magyar haza gyermekei a kegyelet és hála érzetével emlékeznek meg a szabadság halhatatlan Hőseiről.

Aradváros közönsége f. é. október hó 6-án délelőtt *gyászünnepeket* rendez, melyekre t. Címzet van szerencsénk tisztelettel meghívni. A nemzeti ünnepségeket rendező bizottság nevében.

Aradon, 1906. szeptember 22 én.

Kovács Vince, elnök.

Az ünnepségek sorrendje: Október 6-án reggel 9 órakor a róm. kath. templomban gyászmise.

A templomból a vértanuk szobra elé vonulnak. A szobornál az ünnepély dallal kezdődik. Ezt az alkalmi költemény elszavalása, az ünnepi beszéd elmondása követi. A képviselőház és a kormány koszorúinak letétele. Kolozsvár, Monok (Zemplénmegye) közönségének szónokai megkoszorúzzák a szobrot. Hazafias dal. A vértanuk szobrától a közönség elzarándokol a vesztőhelyhez.

A vesztőhelynél a következő a program: A tudományegyetem küldöttségének szónoka.

A műegyetem küldöttségének szónoka.

Kétegyháza és más küldöttségek szónokai.

A különböző vidéki és helybelli iskolák tanulói beszéd kísérete mellett megkoszorúzzák az obeliszket.

Hazafias dal.

Bavonulás a városba.

Az egyesületek, testületek elnökségeit és az iskolák igazgatóságait tisztelettel megkérjük: az ünnepségeken zászlóikkal szíveskedjenek részt venni.

— **Wekerle Bécsben.** *Bécsből* jelentik: *Wekerle* Sándor dr. magyar miniszterelnököt a legközelebbi napokban ide várják. *Wekerle* jelentkezni fog ő felségénél s a magyar képviselőház őszi munkarendjét fogja előterjeszteni. A kiegyezési ügyben a folytatólagos szaktanácskozás október 1-én lesz Bécsben. Az osztrák kormány — a kiegyezés ügyében — e napokban minisztertanácsot tart.

— **Rákóczi hamvainak hazahozatala.** *Fiuméből* táviratozzák: *Rákóczi* hamvainak hazahozatala nagyban érdekli *Fiume* városát, amelynek polgársága nevében az év elején a reprezentancia határozatot hozott, a mely memorandummal fordul az illetékes forumhoz, hogy a szabadsághős hamvait tengeren hozzák haza *Fiumén* át. A *Fiumében* megjelenő Magyar Tengerpartban vezércikket írt *Vay* Sándor gróf, a mely felhívást intéz a fiumeiakhoz, hogy *Rákóczit* hozzá méltóan fogadják és magyar lobogók alatt vonuljanak ki a molóra s tegyenek lépéseket az *Adria* magyar kir. tengerhajózási társaságnál, hogy az a *Rákóczi* nevű hajón hozza haza a bujdosó holttestét.

— **Achim nem megy a királyhoz.** *Hire* járt, hogy *Achim* L. András, a mandátumától és politikai jogaitól megfosztott bé-

kécsabai képviselő kihallgatásra megy a királyhoz, hogy kieszközölje a Kuria ítéletének a megsemmisítését. *Achim* L. András, aki a hirt ma megcáfolta, egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— *Nem kértem kihallgatást, nem is teszem meg. Hazamegyek, megfogom az ekeszarvát és dolgozni fogok. De a szabad időmet ezután is a nép ügyének szentelem.*

Hir szerint a békéscsabai paraszt-párt *szociáldemokrata* jelöltet keres *Achim* helyére.

— **Az operai kóristák sztrájkja.** *Budapestről* táviratozzák: *Mader* Raoul, az Opera igazgatója ma magához kérte a sztrájkolni készülő karaszemélyzetet és kijelentette, hogy az állam január hó 1-től folyósítja a fizetésjavítást. A személyzet azonban teljes garanciát kíván s valószínű, hogy *vasárnap kimonadják* a sztrájkot.

— **A földmérő-kongresszus tagjai Aradon.** A *Budapest*en ülésező *nemzetközi földmérő kongresszus* tagjai közül, a mint értesülünk, tizenöten fognak *Eötvös* Loránd báró vezetésével *Aradra* jönni. A tudósok szombaton délben a gyorsvonattal érkeznek meg. Megérkezés után a vasúti vendéglőben lunchhöz ülnek, azután kocsin *Mikalaka* alá mennek, a hol megtekintik azokat a fölszereléseket, a melyekkel *Eötvös* Loránd báró, *Pekár* Dezső dr. és *Fekete* Jenő dr. kíséretében, az aradmegyei földméréseket folytatta. Délután hat órakor visszatérnek *Aradra*, a hol ebéd lesz. A földmérő-kongresszus tagjai, a kik aradi időzésük alatt *Eötvös* Loránd báró vendégei lesznek, részben szombaton este, részben vasárnap utaznak *el* *Aradról*.

— **A halott égetés ügye.** A székesfőváros hatósága komolyan foglalkozik a halott égetés ügyével. Az illetékes ügyosztályok, a polgármester utasítására, beható tanulmányokat folytatnak a kérdés megoldására vonatkozólag. *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester a napokban átiratot intézett mindazokhoz a nagyobb külföldi városok hatóságaihoz, ahol a halott égetés intézményét már behozták, kérve, hogy a rendszerüket ismertető iratokat küldenek meg *Budapest* székesfőváros törvényhatóságának.

— **Anyagilkos földbirtokos.** *Hajdu-Nánásról* jelentik: *Szilágyi* Benedek hajdunánási jómódu földbirtokos együtt lakott özv. édes anyjával, kinek a birtok fele-része tulajdonát képezte. Minthogy menyene nem tudott összeférni anyósával, özv. *Szilágyiné* a ráeső birtokrészt haszonbérbe akarta adni. Mikor *Szilágyi* Benedek arról értesült, hogy neki a birtokból mielőbb ki kell mennie, dühében revolvert ragadott és az udvaron foglalatoskodó édes anyját két lövéssel agyonlőtte. Azután magát lőtte agyon. Mire a szomszédok a lövés zajára odafutottak, mindkettő halott volt.

— **A kubai háború.** *New Yorkból* táviratozzák: A kubai felkelők között uralkodó viszonyok, tekintve, hogy a harcok ez idő szerint mindenkor rablásra és fosztogatásra kész egyének, szükségessé tehetik az intervenciót. A helyzet olyan, hogy erőszakos beavatkozásra alighanem szükség lesz. Megállapodás történt arra nézve, hogy *Palma* megtartja előbbi székét. *Palma* azonban besugólnak éppenséggel nem szerencsés tanácsaira hallgat. A hadügyi kormány, tekintettel a kubai zavargásokra, eredetileg elrendelte ezer gyalogos mozgósítását. Miután azonban *Taft* hadügyi államtitkár azt jelentette, hogy nem hiszi, hogy lehetséges lesz a fegyveres beavatkozás elkerülése, a hadügyi

kormány újabb 500 ember mozgósítását, rendelkezte el.

— **A krétai alkirály véres bucsuja.** *Párisból* táviratozzák: A *Havas-ügnökség* athéni jelentése szerint *György* herceg tegnap este 8 órakor a *Sára* hajón elutazott *Krétából*. A lakosság lelkes ovációkban részesítette a herceget. Számos felfegyverezett krétai lakos meg akarta akadályozni a herceg elutazását. A garantáló hatalmak csapatai közbeléptek és fegyverüket használták. A krétaiak viszonozták a tüzelést. Két ember elesett, többen megsebesültek.

— **Kinek szabad kivándorolni.** A kivándorlási törvény részben intézkedik arról, hogy kinek szabad kivándorolni s az utlevelet kiállító hatóságok mégsem járnak el a törvénynek megfelelő körültekintéssel. Így legutóbb megtörtént, hogy a *New Yorkba* érkező hajó utasai közül nagyon sokat visszatérésre kényszerítettek. Ezek közt volt egy házaspár, akik csak vadhá-zasságban éltek; több férfi, akiket aggkori gyengeség miatt utasítottak el; gy másik házaspár, ahol a férjnél gyöngylmélységet állapított meg az orvos; egy férfi lopással volt vádolva, egy pedig fertőző betegségben szenvedett; egy 12 éves kislányt, aki 22 éves nővérével utazott, azért utasítottak vissza, mert szülői nélküli vándorolt ki, sőt kényszerítették a nővérét is, hogy hugát visszakísérje. Ezek alapján a belügyminiszter most leiratot intézett *Arad*vármegye törvényhatóságához és felhívta az utlevelet kiállító hatóságot, hogy ezentul az utlevelek kiadása előtt győződjék meg arról, hogy az illető kivándorlók közegészségi és egyéb tekintetben megfelelnek-e a törvény követelményeinek. Ha nem, utlevelet ne állítsanak ki, mert elkerülendő, hogy a kivándorlók hiába való költségbe verjék magukat és aztán visszatérésre kényszerítsék őket.

— **Az aradi rendőrség államosítása.** Több ízben volt már szó az aradi rendőrség államosításáról, amelylyel most, amint látszik, igen komolyan foglalkoznak a miniszteriumban. A belügyminiszter ma leiratot intézett *Arad* város törvényhatóságához, melyben felhívja, hogy *Arad* város rendőrségének fogalmazó, kezelő, segéd és őrszemélyzetének, valamint ezek illetményeinek kimutatását, a rendőrségek szervezeti szabályzatáról készített szabályrendeleteket október 1-ig hozzá terjessze föl. A miniszter ezen rendeletéből valószínű a következtetés, hogy a rendőrség államosítása mihamar bekövetkezik.

— **Öngyilkos ügyvédjelölt.** *Sealnokról* táviratozzák: *Schrötter* Sándor dr. ügyvédjelölt öngyilkossági szándékából négy napon át *morfinumot* szedett. Ma, az ötödik napon roszul lett és iszonyu kínok között meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **600.000 koronás váltóhamisítás.** A bécsi ügyvédi körökben, de a bécsi társadalomban is nagy szenzációt keltett *Ehrenzweig* Egon dr. bécsi ügyvédnek két hét előtti öngyilkossága. A fiatal, nős ügyvéd egy bécsi gazdag gabonakereskedőnek egyetlen fia volt, aki nagy adóssága miatt saját kezével vetett véget életének. Ma pedig újabb szenzációs eset jutott napfényre, amely szerint nem kevesebb, mint 600.000 korona értékű váltót hamisított. Néhány bécsi ügyvéd ugyanis nagyszegű váltót perelt, amelynek állítólagos jótállója gyanánt egy gráci nagyiparos és nejeinek neve szerepel. A nagyiparos a beperelt váltókról tudomást szerzett, de azoknak kifizetését megtagadta. A törvényszéknél kijelentette, hogy a girálás és nejeinek neve nem egyéb, mint hamisítás. Mindazonáltal a

bepereit váltók összegét, amely *kerék hatszáz-ezer koronát* tesz ki, a törvényszéknél deponálta. Az eddig kiderített tényállás szerint a hamisítást Ebrenzweig Egon követte el. A bécsi törvényszék az ügyvéd hátrahagyott dolgait zár alá vette.

— Az aradi pincériskola megnyitása. Jövő hó közepén nyitják meg a pincériskolát, amelyet ezelezt két évvel alakítottak az aradi vendéglősök. A tudományok elemi ismeretére Kovács Vince polgári iskolai tanár, a szakoktatást pedig vendéglősök és főpincérek látják el. Az előadásokra, amelyeket a Weitzer János-utcai iskolában tartanak meg, már eddig is sokan iratkoztak be a pincérnövendékek közül s valószínű, hogy az összes aradi kávéház- és étteremtulajdonosok beiratják a náluk alkalmasságban levő fiukat.

— Előléptetett aradi tanárok. *Urhegyi* Alajos, az aradi állami tanítóképző intézet kedvelt segédtanára, ki a közoktatás terén kívül művészi téren is szép sikereket ért el, a vallás és közoktatásügyi miniszter rendes tanárrá nevezte ki s egyben a IX. fizetési osztályba léptette elő. Ugyanígy előléptetésben részesült a tanítóképző másik rokonszenves segédtanára, *Keszler* Károly is.

— A szüret. Mint tudósítónk értesít, az idei szüret *Muska* községben is október hó 1-én veszi kezdetét.

— A Manlicher-töltény halottja. *Makó* ról jelentik: A közös hadsereg öldöklő fegyverének, a Manlichernek áldozata került. Békés időben oltotta ki egy legény életét, akit *Szókel* Istvának hívtak. Szókel, Matus János nagylaki gazdánál szolgált. Gazdája a napokban hereföldjére küldte dolgozni és mivel fél napig hiába várta hazá, keresésére indult. Hereföldjén nagy vértócsában halva találta meg, hasán és hátán tárogató sebbel. A gazda rögtön jelentést tett a hatóságnál, amely megállapította, hogy Szókel halálát egy Manlicher golyó okozta, a holttestről pár lépésre ugyanis egy Manlicher-töltényt találtak, amelyből egy golyó hiányzott. A fiatal béres a teljes tölténynyel játszani kezdett, majd azt feszegette és közben a töltény elkült, amely hasán behatolva, hátán jött ki. Miután így gylőkosszág esete teljesen ki van zárva, a hatóság a további eljárást megszüntette.

— A fiók Kecskeméthy jelentkezik. Kilenc héttel ezelezt nagy feltűnést keltett egy zseniálisan kieszelt és végrehajtott sikksasztás. A Herzog M. L. és társa váci-köruti nagykereskedőség egyik gyakornokával negyvenezer koronát küldött egy dorottya utcai bankba. A gyakornok csak kísérő volt, a pénzt *Rózsa* Gábor, a cég egyik szolgálója vitte és megszökött vele. Rózsa Gábornak azóta teljesen nyoma veszett. A rendőrségen sokáig azt hitték, hogy Rózsa Gábor itt rejtőzik a fővárosban, a megkároított cég 5000 korona jutalmat tűzött ki annak részére, aki a rendőrséget nyomra vezet. Ezt a szívességet most megtette a rendőrségnek Haderer Antal borbély. Haderer néhány nappal ezelezt egy képes lezelezőlapot kapott Montrealból (Amerika, Kanada tartomány), amelyen semmi más irás a montreali látkép alatt nem volt, csak ez: „Üdv! Füstös!” A rendőrségen megállapították, hogy a címzés és aláírás Rózsa Gábor írása. A rendőrség megtett minden intézkedést, hogy Rózsa Gabort — ha lehet — kézrekerítse.

— Rémes rablói-história. *Orbán* Gábor szudricsi gazdának borzalmas kalandja akadt vasárnap este, ami csodálatos véletlen, hogy az életébe nem került. Orbán Gábor Belényes felé tartott, midőn az erdőszélén ismeretlen emberek megtámadták és hat koronányi pénzt elvették. A meglepett Orbán azonban nem adta át

olyan könnyen a pénzt, hanem védekezni próbált. Erre az utonállók nekiesetek az ellenkező utasnak és kegyetlenül összeverték. Mikor Orbán Gábor már mitsem tudott magáról, a gaz utonállók megragadták és *kivitték a belényesi vonat elé, a sírra*. A maróval tehetetlen, összevert Orbán Gábor fölé el is ment a belényesi vicinális, azonban a szegény embernek a borzalmas ijedtségen és néhány sérülésen kívül egyéb baja nem lett. Legalább így mondta el mindezt a szerencsétlen kifosztott Orbán a belényesi csendőrségnél, ahol jelentést tett a mérnyeltről. A belényesi csendőrség — mint értesülünk — megindította a vizsgálatot, azonban azzal a gyanúval él, hogy Orbán Gábor virágos jókedvében különbözött össze valakivel s ezt a rémes mesét csak kitalálta.

— A kaszárnya halottja. *Trencsénből* táviratozzák: E hó 21-én éjjel 1 óraker Bogyá nevű bugyis, turócmezeivel illetőségű, 71. gyalogezredbeli újonc fölbőlte magát és meghalt. A szerencsétlen katonát a tisztikar, a legénység és a közönség nagy részvéte mellett tegnap temették el katonai pompával. Az öngyilkos hátrahagyott levelében azt írja, hogy szakaszvezetőjének rossz bánásmódja kergette a halálba. A szakaszvezetőt vizsgálati fogságba helyezték.

— A felvidéki kivándorlás. *Rózsahegy-ről* táviratozzák: Az Amerikába folyton tartó kivándorlás oly mérvet öltött, hogy az itteni gyárakban nagy munkahiány érezhető. A napokban Erdélyből mintegy 200 oláh munkás érkezett ide egy itteni gyár kezdeményezéséből és a hatóság lépéseket tett, hogy az erdélyi rézekben munkahiányban szenvedő lakosság ide telepíttessék.

— Eltűnt énekesnő. *Bécs-ből* jelentik: A bécsi rendőrséget arról értesítették, hogy *Rosenstiel* Stefánia var etésnékesnő, aki legutóbb a Merezstrasse 3. szám alatt lakott, eltűnt a császárvárosból. A kétségbeesett szülők zokogva panaszkodtak, hogy leányukat egy igen előkelő, szereplő, nős uriember évek óta üldözi szerelmével. Bizonyára *az szöktette vagy rabolta* el. *Rosenstiel* Stefánia 22 éves, feltűnő szépleány, Atyja könyvkötő segéd és hihetetlen áldozatokkal és nagy nélkülözések közt képzetette ki leányát a színi pályára, amelyhez annak már gyermekkorában nagy hajlandósága és tehetsége volt. *Rosenstiel* kisasszony először a Rimund-színházhoz szerződött, majd a múlt évben a Carl-Theaterbe, amelynek részt vett oroszországi körútjában is. Itt ismerkedett meg egy dúsgazdag urlemberrel, a ki *Schwainitz* Viktornak mondta magát. A férfi hamarosan beleszeretett a szép énekesnőbe és házassági ígéretet tett neki. A házasságot azonban mindig halasztgatta, azt hozván fel okul, hogy az örökségét akarja előbb megkapni. A leány nem sokat törődött imádójával, aki árnyékként követte. Visszatért Bécsbe; *Schwainitz* pedig, bár Lipcsében volt állandó lakása, minden héten Bécsben töltött néhány napot. Káprázatos ígéretekkel rávette a leányt, hogy egy lipcsei orfeumba szerződjön. *Rosenstiel* Stefánia elutazott és azóta nyoma veszett. *Schwainitz* is eltűnt Lipcséből, hol családja él; felesége és két kis fia van. A rendőrség mindent elkövet, hogy az eltűnt énekesnő nyomára akadjon, de eddig a kutatásnak semmi eredménye.

— Új anyakönyvvezető helyettesek. A hivatalos lap ma száma közli, hogy a belügyminiszter Aradm-gyében a *szabadhelyi* anyakönyvi kerületbe *Wengartner* Gyula községi irnokot, a *talpasi* kerületbe pedig *Illyes* Gábor községi irnokot, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítókozó hatáskörrel, anyakönyvvezető helyettesekké kinevezte.

— *Alice* nagyrésztényes! A newyorki *World* legridegebb hasábjain, az üzleti jelentések sorában fölötté indiszkrét módon világit be *Roosevelt* Alice budoárjába. Szinte hihetetlen, — Alice a börzerovatban! És itt is milyen különös érdekességű. Hangzik pedig a *World* nevezetes híre a következőképpen:

— *Tőkefölémelés*. A newyorki kereskedelmi törvényszék cég hivatala ma vette tudomásul az American Porcellaneous Powder C Limited tőkefölémelését. A porcellánpuder részvénytársaság 10 millió dollárról 12 millió 500 000 dollárra egészítette ki alaptőkéjét. Az elsőbbségi részvények nagy részét *Longworth* szenátor né jegyezte.

Ime, *Longworth* szenátor né, a szépséges *Roosevelt* Alice bevonult a kapitalisták közé. Azonban ezzel a lépéssel akarva, nem akarva elárulta féltve őrzött titkát, hogy a szépségének, arca csodás üdeségének, előkelő bájának van valamelyes köze az amerikai porcellán-puderhez. De annyi sok elsőbbségi részvényért el lehet viselni még ezt a leleplezést is . . .

— *Mesalliance* a porosz királyi családban. *Berlinből* írják: A német főváros előkelő köreiből a napokban egy olyan házassági hír pattant ki, amely mindenfelé a legnagyobb érdeklődést fogja kelteni. *Albrecht Joachim* herceg-nőről, a nemrégiben elhunyt braunschwaigi regensherceg másodszületett fiáról van szó, aki hirtelen legközelebb oltárhoz fog vezetni egy színésznőt. A herceg, akit Berlin előkelő mulatóhelyein nagyon jól ismernek, már évek óta mindig egy magas, karcsú, szép szőke hölgy társaságában szokott ezeken a helyeken megjelenni. A hölgy *Sulzer* Maria volt, aki először az udvari színházban kreált nagyon apró szerepeket, utóbb pedig a Trianon színházhoz szerződött. Polgári nevét azonban pár hét előtt a sokkal jobban hangzó *Liebenberg* báróné névvel cserélte fel. Akadt ugyanis egy áldozatkész elszegényedett német báró, aki hajlardo volt busás kárpótias ellenében nevét adni *Sulzer* Máriának persze azon feltétel alatt, hogy a házasságkötés után a válóper is azonnal kereszülviszik. Ez egyenesen *Joachim Albrecht* herceg kívánságára történt, hogy a mesalliancet ilyen módon kedvezőbb színben tüntesse fel. A válóper a napokban már befejezést is nyert. A herceg és a volt színésznő esküvője valószínűleg október 28-án lesz. A herceg, aki bár édesanyjától csak a kötelees részt örökölte, mégis mintegy 15 millió márka vagyonnal rendelkezik. A Sándor cár testőrgarantus ezredben viselt őrnagyi rangjáról le fog mondani és Ifju nejjével teljesen visszavonul a magánéletbe. *Joachim Albrecht* herceg jelenleg 31 éves, tehetséges zeneszerző, a *Karácsonyi álom* című baletjét Németország több színpadán adják.

— *Rövid hírek*. *Mikulicza* Péter ménesi földműves ma délelőtt összeszólaikozott a feleségével és a vita hevében kést rántott, amelyvel mellbe szúrta az aszonyt. *Mikuliczát* a csendőrség letartóztatta és holnap átkíséri az aradi kir. ü. yészszeghez. A megszurtt asszony állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— *Veszek tört aranyat, ezüstöt, gyémántot, briliántokat, gyöngyöket, a legmagasabb áráért, avagy új tárgyakra átcserelek*. Nagy ékszer, ezüst, drágakő és finom geoffi zsebóra raktár. Nagy választék elsőrendű nehéz tűzezüstölt China ezüst ajándéktárgyak és evőeszközökben, egyedüli elárúsítása a világ legjobb ezüsttisztító szerének. Tisztelettel: *Weinberger* Ferenc Aradon, Fischer Eliz pa ota. Telefon 439.

— *Új üzlet Aradon*. Néhány nap mulva új üzlet nyílik meg Aradon. Egy fiatal, törekvő aradi kereskedő: *Klohs* Adolf üveg és porcellánkereskedést nyit a Szabadság tér 21. számú házban. Kéri a voréközönséget, hogy addig is, amíg üzletét teljesen berendez, elnézéssel legyenek irányában, amikor is a legnagyobb pontossággal és igyekezettel fog eleget tenni a követelményeknek. A szorgalmas kereskedő vállalkozására felhívjuk olvasóink figyelmét.

— *Megérkeztek a legdrágább faconu ékszerrek*. Ezüst evőeszközök legnagyobb választéka. Arany, ezüst, acél zseborák. Külön helyiségben kinaezüst osztály, világhírű gyártmány. *Grallert* J. és fia, Andrásy-tér 22.

— *Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere* *Vojtek* és *Welsznel* Aradon.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tarján. Megnyilatkozik bennük a tehetség, de még a kiforratlanság sok hibájával. Az ilyenek író-ját ép oly kár a könyörtelen kritikával elhesegetni, mint a jólelkű elismeréssel elkapadni. Ha a hangulatokban több lesz az eredetiség és a formái fejlődnek: be lehet sorozni a verseit a mérték alá.

L. B. B. Arad. Kifünő epigramját nagy élvezettel olvastuk. Miután azonban az olvasóközönséget nem szabad elkényeztetni, s mivel nincs módunkban, hogy naponta hasonló remekműveket közöljünk: sajnálattal le kell mondanunk az ön szerény tehetségének gyümölcseiről is. Mi lenne velünk, ha az olvasók mindennap ilyen verseiket kívánnának a reggeli kávé mellé?

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Szécsapát, szeptember 26

Amerika ¼ olcsóbb. Kínálat és vételkedv kielégítő. Elkelt 30,000 métermázsza tartott árákon. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.16—7.17
Aprilisi buza 1907-re	7.48—7.49
Rozs októberre	6.15—6.16
Zab októberre	6.81—6.82
Új tengeri 1907-re	5.07—5.08

Zárás 6 órakor:

Buza októberre	7.17—7.18
Aprilisi buza 1907-re	7.51—7.52
Rozs októberre	6.17—6.18
Zab októberre	6.86—6.87
Új tengeri 1907-re	5.08—5.09

Irányszat szilárd.

Zárás 6 órakor.

Osztrák hitelrészvény	670.50
Magyar hitelrészvény	809.50
Magyar koronajáradék	94.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	677.25
Déli vasut	1.9.—
Leszámitolóbank részvény	516.50
Magyar jelzálog hitelbank	517.50
Rima-Murányi vasmű részvény	579.—
Salgótarjáni kőszénbánya	627.—
Városi villamos vasut részvény	577.—
Konvertált jelzálogrészvény	134.75
Egyesült Budapest fővárosi takpénzt.	2285.—
Adria tengerhajózási részvénytárs.	4450.—
Orosz járadék	93.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árbaan	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 26. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül sulyban 112—113 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 118—119 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 124—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Sertésállomány: Szeptember hó 23. napján volt készlet 40,998 darab, szeptember hó 24. napján főlhajtott 664 darab, szeptember hó 24. napján elszállított 183 darab, szeptember hó 25. napján maradt készlet 41,379 darab.

A hízott sertésállomány irányszata: Csöndes.

NAPIREND.

Szeptember 27. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kozma és Dénes. — Protestáns naptár: Kozma és Dénes. — Görög-keleti naptár (szeptember 14.): Kereszt felmagasztalása. — A nap két 5 óra 53 perckor, nyugszik 5 óra 48 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerinti, a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, elvélve csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsöző tőke az, a mit a Scott-féle Emulsio ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsio a legjobb norvégiai gyógycsukamájolajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsio készítésére. A magában sejtáságos Scott-féle készítmény eljárás 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívüli hatáserővel bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos siker ér el. A közönséges csukamájolajjal megközelíthetőség sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsio-val.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében miutával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerész”

Budapest, IV., Váci utca 84/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 3911

CSARNOK.

Atyafi-látogatás.

Irta: Eötvös Károly.

(Vége.)

Nagyot gondoltam. Nagyot néztem. Az a jó ősnemes tiszta asszonyarc tökéletesen őszinte volt. Ugy beszélt, ahogy hitt, érzett és gondolkodott. Hejh, te jó öreg nemes asszony, boldog világ, régi világ, örökre letűnt világ az már, ahol a te lelked bolyong!

Atyafilátogatás!

Hiszen igaz: hajdanában ez is intézmény volt, ez is része volt az ősi, nemesi életmódnak. Ma már ennek vége.

Mi volt a nemesi birtok?

Szent bizomány a nemes ur kezében. Nem az övé, hanem az egész családé. Az öröklési jog végtelen volt. — Ha az egyik ág kihalt belőle; beleült a másik ág. Az idegen kézre került ősi birtokot visszakövetelhetette magának háromszáz esztendő múlva is az igazi örökös. Bitang volt az, aki az ősök birtok-hagyományát könnyelműen tékozolta el.

Ez volt az ősiség.

Az atyafilátogatás is ehhez tartozott.

Ahol sok a gyerek: a harmadik, negyedik ízen már négy ötszáz tagból áll ugyannak az apának és anyának maradéka. Leányágon idegen nevek, idegen családok férkőznek az atyafiságba. Mindegyiknek megvan az öröklési joga a másik után. Illetlen dolog volna meg nem ismerkedni azzal, aki után jutok örökséghez vagy aki én utánam jut ahhoz. Nemesnek a rokonvér vágya, de a tisztesség is azt parancsolta, hogy az atyafiak fölkeressék egymást.

A Váci utcának egykor állandó alakja volt déli órákban a jó Sighy Tóni; világos ruhája, gondosan kezelt bajusza, kerek feje, kerek hasa ismerős volt mindenki előtt. De ő is ismert mindenkit az országban. Vidám mosolya, harsány hangja, elmés ötlete volt mindenkinek.

Adoma van ennek atyafilátogatásáról.

Allg került ki az iskolából, fiatalon nyom-

ban szolgabíróvá választották. Atyafilátogatásba nem mehetett messze.

Azonban a szolgabíroságról le kellett mondania. Vajami nagyúri hibát követett el. Nagyon érdekes volt esete, de most ide nem tartozik. Váltig dicsérte hibáját az egész ország, meg is szerették miatta mindenütt, de hát le kellett mondania.

Ghyczy Kálmán szegről végről rokona volt s azt kérdezte tőle:

— Mit csinász most?

— Egyelőre atyafilátogatásba megyek Elvégezem egy hujjában...

Elindult. Nyakába vette, mint mondani szokás, Tolnát-Baranyát. Hét-nyolc vármegye volt tele rokonaival. Komáromból indult jó négy lóval s oda kellett majd haza is térnie.

Ment-mendegéit. Egyik rokonhoz névnapra, másikhoz születésnapra tekintett be. Lakadalom, keresztelő, szüret, dísznótor, vásár, sátoros ünnep, tisztujítás, követválasztás, beiktatás, nemzeti ünnep mindig akad. Egyik a másik után. Győrben ki kellett cserélni az ostorhegyest, Fehérváron a rudast, Kaposvárott a nvergést. Sopronban gyökeresen meg kellett javítani a kocsit is. De azért az atyafilátogatás nem ért véget.

Egyszer Kemenesalján volt valami atyafilátogatás. Az urak bent mulattak, a kocsisok kint beszélgettek.

A házigazda kocsisa azt kérde Sighy Tóni kocsisától:

— Honnan jöttetek pajtás?

— Szombathelyről.

— Hát oda?

— Rápce Lakról.

— Hát aztán?

— Valamenyi hegyet, ahol jártunk, el nem tudom számítani, de jártunk mi száz helyen is.

— De hát hol laktok ti pajtás?

— Azt se mondhatom meg, mert amióta a mostani uramat szolgálom: azóta még nem voltunk otthon. Annak pedig már másfél esztendeje.

Száz év előtt egy tolnavármegyei ur lemondott az atyafilátogatásról. Ambrózynek hívták.

Sűrűn jöttek gyerekei a világra. De csak úgy egyesével. Hanem egyszer atyafilátogatásba járt s azalatt szült kedves felesége, de egyszerre kettőt. Aztán idő múlva megint elment atyafilátogatásba s azalatt megint ikrek jöttek a világra.

De úgy megjárdt ettől, soha se mert többé elmenni az atyafiakat fölkeresni.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 26

Központi szálloda. Kelety Dénes műszaki tanácsos Budapest. — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Basch Alfréd gyáros Roskovitz. — Markó József festőművész és neje Bécs. — Szatmáry Sándor főhadnagy Losonc — Vallerstein Ignác gyáros Nagyvárad. — Hoiänder Sama birtokos Csermő. — Báro Korb Tivadar birtokos Fiume. — Grosz Ignác kereskedő Békéscsaba. — Fischer Izidor kereskedő Némethbögán. — Bergman Róbert kereskedő Bécs. Gottlieb József kereskedő Szeged. — Palmay A fréd kereskedő és neje Temesvár. — Blusch József kereskedő Budapest. — Boroky Béla mérnök és neje Nagyvárad. — Biener F. kereskedő Budapest. — Horváth Ilona magánzónő Budapest.

Pannonia szálloda. Ózv. Tornya Sándorné járásbíró neje és leánya Várhely. — Stanczyk Geza utazó Temesvár. — Schwaroz Eszti kereskedő Szeged. — Bartha János tanár Szeged. — Ritter Károly erdész Orsova. — Sára Miklós táncosnő Nagyvárad. — Szabó Mihály vendéglős Kaposvár. — Petroczy János birtokos Kondoros. — Szarka Samu jegyző Kunágota. — Ber M. utazó Szeged. Tóth János községi bíró Kunágota. — Blei Gyula kereskedő Makó.

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny
35⁰ megtakarítással szöveteket

árusítunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Fiukrésére maradékok kaphatók.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő
kereskedelmi ügynöki
iroda
ZEINER IGNÁCZ
Simonyi-utca 6. sz.
a leggyorsabban telje-
síti az e téren 291
megbízásokat.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesítem a nagy-
érdemű helybeli és vidéki közön-
séget, ugyancsak nagyrabecsült
rendelőmet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa
cég alatt fennálló

szipészüzletet
amelynek fennállása óta beltagja
volтам, a mai napon átvettem s azt
esetűl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni. 318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,
szipész. Salacz utca 2 sz.

15801—1906. khsz.

Hirdetmény.

A nagyméretű m. kir. bel-
ügyminiszterium 61369—II/89. sz.
alatt kelt intézkedéssel jóváhagyott
12657—884 sz. szabályrendelete
alapján azon ház és telek tulajdo-
nosokat, kiknek házuk előtt a
járda, kövezet, vagy aszfalt bur-
kolattal ellátva nincsen, felhívom,
hogy telkeik előtt a gyalogjárót
folyó évi november hó 30-ig ter-
jedő idő alatt 1 1/2 méter, az ennél
keskenyebb járdákat pedig egész
szélességben és 15 cm. vastagság-
ban homok réteggel akként láttas-
sák el, hogy a vízlefolyó árok vagy
folyóka felé 5 centiméternyi esés-
sel bírjon.

Köteles továbbá háztelek tulaj-
donos a gyalogjárók mellett elvo-
nuló vízlevezető árkok telke és
háza utcavonalának hosszában a
városi mérnöki hivatal által előírt
utasítás és méret szerint kiásatni
és azt tisztán tartani, nemkülöm-
ben köteles ezen vízlevezető árko-
kon keresztül a kocsik bejáratnál
hidat építeni s azt folyton jó kar-
ban tartani.

Kik ezen rendelkezésnek eleget
nem tesznek, 4 koronától 50 ko-
ronáig terjedhető pénzbírsággal
büntetendők és ezen büntetésen
felül az elmulasztott munka az il-
lető költségére hivatalból fog esz-
köztetni.

Tekintve, hogy a Maros vizál-
lása, ez idő szerint igen kicsiny,
ajánlom, hogy a homokszükséglet-
t az erre utalják a nagyobb viz-
állítás beállta előtt szerezzék be,
mert azon szokásos védekezés, hogy
a homokolás a magas vizállás miatt
nem eszközölhető, figyelembe vé-
tetni nem fog.

Arad, 1906. évi szeptember hó
20-án.

Sarlot,
főkapitány.

554—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
bizottsága a városi szin- és bérház-
épületben lévő sörcsarnok és hoz-
zártozó lakásnak folyó évi no-
vember hó 1-től 6 évre való bér-
beadása iránt folyó évi október hó
1-én d. o. 10 órákor árverést tart.

Kikiáltási ár: 10150 korona évi
bér.

Bánatpénzül letendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok ismét
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
telnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
bizottságának 1906. évi szeptember hó
17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. r.
aljegyző.

Értesítés.

Tisztelettel becses tudomására hozom
a nagyérdemű közönségnek, hogy a

„Pannonia“
szállóm

34 kényelmes vendégszobával, tágas és
díszes berendezésű étteremmel és sörcsar-
nokokkal rendelkezésre áll.

Egyben tájékozással tisztelettel becses
tudomására hozom, hogy a volt „Kis-pipa“
című vendéglő helyiségében a pilseni pol-
gári sörfőzde (alapított 1842-ben)

„PILSENI ÖSFORRÁS“

nevezetű gyártmányának a kimérésű joga
1906. augusztus 16. napján teljesen meg-
szűnt s azt ezen naptól kezdve a fentjel-
zett helyiségeimben gyakorolom, hol kizá-
rólag ezen kitűnő sört mérem ki, és na-
ponta friss töltesű palackokban is árusítom.

Teljes tisztelettel

Szabó Kálmán,

2374 a Pannonia-szálloda bérifője.

Telefon szám 126

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temevár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műter-
mét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerényebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb.
a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi ruhákat, utazó-
bundákat, háló ebédlő és
más butorokat 2456

a legmagasabb áron veszek és
eladok. Kivánatra vagy levelel
meghívásra bázhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.
(Izraelita templom épülete.)

Minden elképzelhető

órajavítás

1 korona.

Zsebóraliveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órasmesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pölzl kávéház mellett.)

Kérem a czimre
ügyelni.

20928—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi augusztus hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyári biztos által küldött
összeírási jegyzék 8 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1906. évi szeptember hó 26 ik
napjától számítandó 8 napra köz-
szemlére azzal tesszük ki, hogy
azokat az érdekeltek, névszerint
Szabó Vincze, özv. Grosz Mózsné,
Schell Péter, Löffler Dénesné, Ha-
vicza Rezső, Barta Jánosné, Ré-
pásy Pal és az aradi kereskedelmi
sör einöksége, a kik italmérési
engedélyt kaptak, nemcsak meg-
tekinthetik, hanem az azokban
kitüntetett forgalmi adatokra nézve
ugy nevezettek, mint az aradi ke-
reskedelmi testület és ipartestület
is nyújthatnak be a város fogyaszt-
ási adofelügyelőségénél észrevé-
teleket.

Arad 1906. évi szeptember hó
22-én.

A városi tanács.

Megerkeztek az őszi újdonságok!

Brunner Béla

úri divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol mindenkor a legújabb Saison divat-különlegességek raktáron vannak.

Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndök nagy választékban!

Nagy választék francia és angol illatszer különlegességekben.

HAMERLI pécsi keztü-gyár főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. 1807

Egy évi időtartamra keresztetik

50 darab 6—700 literes

boros-hordó

kölcsönképen, nem szállításra, hanem tisztán ó-borokkal való elpinevezés végett.

Ajánlatok Beamer Ödön címre, Pankota kéretnek. 2462

Egy 3—4 szobából álló ház

a belváros közelében

megvételre

keresztetik

Ajánlatokat „Magános ház” jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Eladó szőlő!

1 hold

szőlő

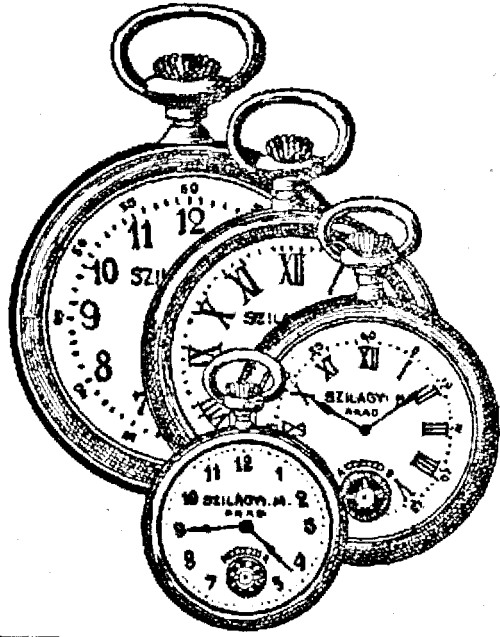
2600 termő tőkével, az ideai természettel együtt és 1 darab parlag hozzá 1000 tőkének, elköltözés végett, jutányos árban

szabad kézből eladó.

Angos Péter

hentesnél 2464

Ó-Paulison.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb

óra-javító műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák 3 évi jótállás mellett.

Rovarcsipés, szunyogcsipés

ellen kitűnő eszköz a

COLUMBIA.

Ára hozzávaló folyadékkal együtt 1 korona 20 fillér.

Gyermekek hasmenése ellen egyedüli hatásos szer a

TANNIN-PASZTILLA.

Darabja 10 fillér.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ős haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

3861

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy a legjobb hírnevnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a városház utcában és azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince által, valamint pontos kiszolgálás által, a n. é. közönség szives jóindulatát megnyerni és vendéglőm jó hírnevét megerősíteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.” Temesváron.

villamos világítási,

telefon és házi csengő

vállalat

2433

Weitzer János-u. Minorita palota

október hó 1-én

megnyilik.

Figyelem!

Nem robbanó és szagtalan villanyfényű

Császár-olajat, király-olajat és szalon-petroleumot

bérmertve házhoz szállítok 5 és 10 kilós zárt kölesön kanákban.

Császár-olaj	kilója 68 fillér.
Király-olaj	52
Szalon-petroleum	44

Ki a lámpa robbanástól fél,

Ki nem szereti, hogy lámpája füstöl,

Ki szép villanyfényű és szagtalan világítást akar,

Ki pontos kiszolgálást és igaz mértéket akar,

az rendeljen egy levelező-lapon

Németh J.

festék, császár-olaj és szalon-petroleum egyedüli nagyraktáránál, ahol a híres tüzesfényű, mosható, újjonnan feltalált

képráma arany bronz festéket lehet kapni.

Használható fára, vasra, gipsz-figurára. 1 doboz ára 50 fillér, továbbá szállítok tükörfényű padló-lakk-festéket és padló-viaszokat.

NÉMETH J.

Arad, Árpád-tér 5. szám.

A világon a legjobb és legbiztosabb Patkányméreg

az özv. Weinberger Mór-né-féle!

Mindenki csak egyszer győződjön meg róla, hogy **oskás** ezen az utána hatatlan. Egyszeri használat után annyira pusztít, hogy többé azon a helyen, ahol a pusztítás történt, soha tájára sem jön egér, vagy patkány. — Becses megrendelésüket úgy a helybeli, mint a vidéki közönségnek pontosan és azonnal szállítom. — **1 adag 1 kor., egy kiló 30 korona.** — Maradtam 2189 tisztelettel

Fried Ignáczné,
szül. Weinberger Hermina.
Arad, Halász-u. 9. (Domány-ház.)

Értesítés!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget és üzletfeleinket értesíteni, hogy

eredeti Singer varrógépekkel, továbbá géprészek, tartozékok, tűk, olaj, himzőselyem, stb.-vel dusan felszerelt

üzletünket folyó évi szeptember 1-től

Arad, József főherceg-ut 9. sz. alá helyeztük át.

Az érdeklődők üzletünkben mindig a számukra legalkalmasabbat fogják megtalálni. Kérjük, hogy üzletünket becses látogatásukkal megismerjék. Mindenkor találhatók valami új, ami úgy az iparúzókat, mint a háziasszonyokat és a divatos műhímzés iránt érdeklődőket közelről érdekelhet.

Tisztelettel

Singer Co. varrógép
részvénytársaság. 2441

Szabó Vincze

„Kispipa“ sörccsarnok és étterme

Salacz-utca 3. sz.

Arad legszolidabb és az idegenek legkedveltebb találkozó helye. 2412

A „Pilseni“ Részvénytársaság

sörének kizárólagos kimérése.

Jó magyar konyha.

Valódi Hegyaljai Magyaradi borok.

Étkezések jutányos árak mellett.

1—1906 sz.

Hirdetmény.

Közhírré tették, hogy Arad sz. kir. város igazoló választmánya a törvényhatósági bizottságban 1907. évben szavazattal bír legelőbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására az előző évi szeptember hó 25. 26 és 27-én d. u. 3—5 óráig a városháza tanácsstermében ülést tart.

Felbírattak mindazok akik az adó kétszeres beszámításának az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-ában biztosított kedvezményt igénybe venni kívánják, vagy ezen törvény alapján bármilyen jogukat érvényesíteni óhajtják, hogy abból származókat az igazoló választmány előtt az ülések tartama alatt írásban, vagy szóval bejentsék.

Arad, sz. kir. város igazoló választmányának 1906. évi szeptember hó 22-én tartott üléséből.

Robitsék Ágoston, s. k. elnök.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREMÉ gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zsír szelők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tegoly elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíté:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

5163—1906. tkvsz.

Hirdetmény.

Erdőhegy község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. t. cz. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és helyszíni eljárás a nevezett községben 1906. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 567. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság.

Kisjenőn, 1906. évi szeptember hó 18-án.

Tabajdi,
kir. ítélőtáblai bíró.

Több ügyes

lapkihordó

felvétetik
a kiadóhivatalban.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Egyéves önkéntes urak
és szülők figyelmébe!

Az összes fegyvernemek részére szükséges pontos előírasszerinti lábbeliek, ugyancsak iskolás gyermekeknek tartós,

jó, erős CIPŐKET

készít 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintacipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerről
eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

KUJER

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon, Deák Ferenc-utca 2. szám alatt (Sebesyház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék gyászkalapokban.

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztenek.

Vidéki megrendeléseket a legmesszebb menő körülményekkel eszközölök. 1981 Szives partfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferenc utca 2.

Ifj. Kopetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.)

Van szerencsém, a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

ősz és téli újdonságok

nagy választékban érkeztek.

Gyönyörű szép Blous flanelok,
kitűnő jó mosó barchetek

melyek szives megtekintésére a n. é. közönséget felkérem.

